

A photograph of a woman's back, showing a long, dark braid. She is wearing a green sari with a geometric pattern and a yellow sari with a floral pattern. The background is slightly blurred.

BELICHAMING VAN VERBINTENISSEN

---

*Een zoektocht naar betekenis
van liefde en huwelijk in Udaipur*

JADE SCHELTIS

“Love is religion after religion, the ultimate belief after the end of all faith”

(Beck & Beck-Gernsheim 1995:12)

Jade Scheltis

jadescheltis@hotmail.com

Master thesis 2013

Culturele antropologie * Universiteit Utrecht

Marika van Gijsel

Figuur 1. Voorpagina Fotografie en ontwerp door Selma van Gorkum.

Voorwoord

India, “you hate it or you love it”.¹

Ik ben langzaam van India gaan houden toen ik werd ondergedompeld in de Indiase gebruiken, gastvrijheid en geloof. Ik kwam in India met het plan onderzoek te doen naar de belevingswereld van Indiase vrouwen met betrekking tot het liefdes- en gearrangeerd huwelijk. Ik vroeg me vanaf dag één af waar vrouwen zich verscholen. Het straatbeeld was tot mijn verbazing overwegend gevuld met mannen. India is een land vol tegenstellingen waar ik mijn weg moest zien te vinden. Mijn persoonlijke ideeën, gevoelens en gedachten over hoe de wereld in elkaar zit, kwamen al snel op losse schroeven te staan. Ideeën over goed en kwaad, ongelijkheid en onderdrukking werden vervormd en kregen een ander perspectief. Gedachten over wie ik dacht te zijn waren constant aan transformatie onderhevig en zo ontstond een voortdurende reflectie op mijn leven en mijn wereldbeeld. Ik ging naar India met de overtuiging dat een gearrangeerd huwelijk onderdrukkend zou kunnen zijn voor vrouwen. Toen ik daar eenmaal was bleek er een andere wereld en mijn ideeën en overtuigingen over onderdrukking en vrouwen *empowerment* hadden geen vaste grond meer. Het leven in India is onmogelijk te vergelijken met mijn leven in Nederland. De ander begrijpen is wat volgens mij een groot onderdeel van antropologie inhoudt. Door veldonderzoek dichtbij mensen te komen leerde ik over het leven van jonge vrouwen in Udaipur. Jonge vrouwen die dezelfde angsten, onzekerheden en mooie dingen in het leven beleven als ik, vanuit een totaal andere context. Ik ben dankbaar dat ik dit heb mogen ervaren en hiervan heb mogen leren tijdens mijn veldwerk. Voor altijd in mijn hart.

---

¹ Voor veel reizigers is dit een term die beschrijft wat India voor hen kan betekenen.

Een woord van dank

Allereerst wil ik mijn informanten bedanken, voor hun openheid, kwetsbaarheid en het vertrouwen mij mee te laten lopen op een stukje van hun levenspad. Daarnaast wil ik alle mensen van Janak Art's bedanken voor hun hulp, gastvrijheid en bescherming in de drie maanden dat ik daar woonde.

Persoonlijk wil ik Selma bedanken voor het samen delen van de kleuren en tegenstellingen die India ons liet zien, voor het meedenken in mijn onderzoek en uiteraard voor de fotografie. Dank je Trees voor je onvoorwaardelijke geloof in wie ik ben en voor je feedback. Dank je wel Wanda en Anton voor jullie steun en redactie. Bedankt Rien en Anneke, Marije, Renate, Eva, Nathalie en Eric voor jullie steun en feedback. Bedankt studiegenoten voor het delen van ervaringen en gevoelens.

Tenslotte wil ik dr. Marike van Gijssel bedanken voor je geduld en uithoudingsvermogen tijdens mijn worstelingen in India en met het schrijven van deze scriptie en voor je kritische kijk en hulp in waar ik mee bezig was.

Jade Scheltis Utrecht, september 2013

<i>Inhoud</i>	<i>pagina</i>
Proloog	7
1. Bewaking van verwachtingen	9
1.1 Constructies en bewegingen	9
1.2 Wederkerigheid in structure en agency	10
1.3 Media in structuren en agency	12
1.4 Een verbeelding van haat en liefde tegelijkertijd	13
1.5 Liefde en huwelijk in India	14
1.6 Onderzoekslocatie en onderzoekspopulatie	16
1.7 Het kastensysteem in India	18
1.8 Genderongelijkheid en rolverdeling in India	19
1.9 Methodologie en methoden	19
1.10 Opbouw scriptie	21
2. Een vrouw als representatie van verwachtingen	22
2.1 Geboorte, kaste en sociaal cultureel wenselijke gedragingen	22
2.2 Rite the passage	23
2.3 Familiegesciedenis	26
2.4 Het huwelijk en tradities	27
2.4.1 Scheiden een mogelijkheid?	30
2.4.2 Geschikte levenspartner volgens een vrouw	31
2.5 Voorschriften en een onderhandeling	31
3. City of love	34
3.1 Media	34
3.1.1 Mondialisering	37
3.2 Ontstaat er individualisering?	38
3.3 Haat-liefde naar het westen en identiteit	40
3.4 Het huwelijk vandaag de dag, het westen vermengt met traditie?	41
3.5 Educatie voor vrouwen	43
3.6 Geheime liefdes in het huidige Udaipur	44
4. Betekenis	47
4.1 Gearrangeerd huwelijk	47
4.2 Vrijheid	47

4.3 Rite the passage	48
4.4 Vrouwen als cultuurdragers	48
4.5 Beschouwend	49
Literatuur	51
Overige bronnen	55

Proloog

Als we aan tafel zitten voel ik dat er spanning heerst tussen Omar en Amita (beide 24). Ze willen er beide graag met mij over praten. Maar ik voel me een beetje ongemakkelijk bij de rol van bemiddelaar, wat heb ik te zeggen over de problemen binnen hun geheime relatie? Omar wil niet zeggen wat er aan de hand is en Amita voelt zich daar wanhopig bij. Hij vertelt mij, als Amita eten aan het halen is, dat hij baalt dat ze zo weinig tijd voor hem heeft. Toen hij meer ging werken zorgde hij dat hij zes uur 's avonds vrij was zodat ze elkaar konden zien en nu is zij soms pas laat vrij van haar werk en daardoor zien ze elkaar heel weinig. Dat vind hij vervelend. Amita vertelt me als Omar naar het toilet is dat ze soms om zeven uur wil vertrekken van haar werk maar dat er dan ineens een onaangekondigde vergadering is waar ze bij moet zijn. Ze kan dan moeilijk zeggen, "ik heb een afspraak met mijn vriendje, ik ga".² Ze noemt dat haar werk belangrijk voor haar is. Ze wil ooit haar eigen bedrijf als grafisch vormgever in de huizen industrie beginnen en heeft daar ervaring voor nodig. Het is moeilijk om als onervaren vormgever een eigen bedrijf te starten. Ze zal dus eerst een lange tijd hard moeten werken voor dit bedrijf. Ze is senior vormgever, wat betekent dat ze al wel aan de top staat, maar jaren lange werkervaring is vereist voor het starten van een eigen bedrijf. Als ze zal trouwen is stoppen met haar werk op de school waar ze nu naast haar grafische baan ook werkzaam nodig. Ze zegt, "lesgeven is mijn hobby maar ik ben opgeleid tot vormgever dus daar wil ik in blijven werken".³ Echter als ze getrouwd is, zal ze de moeder van Omar moeten ondersteunen in het huishouden en zal ze minimaal één keer per dag een maaltijd moeten bereiden. "I don't know if it's even possible that I start my own business company ever"⁴ zegt ze met een lach.

---

² Informeel gesprek 14-4-2013 Udaipur

³ Informeel gesprek 14-4-2013 Udaipur

⁴ Informeel gesprek 14-4-2013 Udaipur

1. Bewaking van verwachtingen

1.1 Constructies en bewegingen.

Er zijn veel antropologische studies gedaan naar veranderingen binnen huwelijksceremonies, relaties en liefde, en op welke manier zij economische en culturele transformaties reflecteren (Rebhun 1999). De bewegingen, constructies en onderhandelingen over deze onderwerpen, zijn altijd aan verandering onderhevig. Waar ook ter wereld, in welke context of in welke structuur dan ook; huwelijk en liefdesrelaties zijn veel besproken onderwerpen en binnen velerlei gemeenschappen een interessant onderzoeksthema. Zij symboliseren een gedeelte van de tradities, waarden, normen en regels binnen een gemeenschap of samenleving. Welke rituelen gelden er binnen het construeren van een huwelijk? Wat ook duidelijk een variatie tussen de gemeenschappen kan laten zien. Welke tradities worden er toegeschreven aan het huwelijk en wat wordt hier van belang geacht. Hierin zijn ook thema's als identiteit, gender en cultuur verweven. Allen spelen zij een rol en er vindt een constante onderhandeling plaats over het (her)construeren van deze thema's.

Het construeren van identiteit, gender-, en cultuur zijn met elkaar verweven en onlosmakelijk aan elkaar verbonden (Steenbeek 2012, Rebhun 1999). Hoe verhouden liefdesrelaties en huwelijken zich tot identiteit, gender, cultuur en tradities en hoe vormt dit percepties, keuzes, ideeën en handelingen van jonge vrouwen ten aanzien van liefde en partnerrelaties? Wat hebben processen van mondialisering en modernisering hier mee te maken? Welke rol speelt dit vandaag de dag voor jonge vrouwen die opgroeien in deze wereld? Hoe gaat een Indiase vrouw om met de westerse invloeden op traditionele aspecten van het leven? Al deze vragen komen samen in mijn onderzoeksvraag: *“Hoe worden percepties en keuzes met betrekking tot liefde (en huwelijk) van jonge vrouwen in Udaipur gevormd, vanuit een context van culturele regels en normen in een constant veranderende wereld?”*

In mijn scriptie gebruik ik een definitie van identiteit van Ghorashi, omdat deze aansluit bij de manier waarop ik identiteit gebruik in mijn scriptie. *“Identity is perceived as a process of change. Identity is not the fixed and given character of a person, or of a group. It is rather a dynamic process, a changing view of the self and the other, constantly acquiring new meanings and forms through interactions with social contexts and within historical moments (2002:22).”* Haar ideeën over de veranderlijke en bewegelijke aspecten van een concept als identiteit pas ik toe in mijn scriptie. In een bewegende en veranderende wereld als de onze, kan men niet spreken over een vaststaand zijn. De mens is altijd in beweging, gevormd en hervormt door zijn of haar omgeving, sociale context en geschiedenis. Andere kernbegrippen die ik in deze scriptie gebruik zal ik karakteriseren. Waarin ik gender toepas als een term die uiteenzet wat er toegeschreven wordt aan sekse gerelateerde rollen binnen de Indiase

samenleving. Met tradities bedoel ik bepaalde rituelen, ceremoniën, gedachten en ideologieën die van generatie op generatie mee worden genomen en culturele waarde bezitten. Indiase cultuur is een overkoepelende term die het patronen van het menselijk handelen in India weergeeft en hier betekenis aan geeft. Authenticiteit betekent, in mijn onderzoek, de (oorspronkelijke) echtheid van cultuur en traditie zoals Indiërs deze hebben geleerd en meegekregen vanuit mythes, boeken, religie, familie en hun gemeenschap.

De vorming van percepties over liefde, relaties en huwelijk zijn verbonden met constructies van identiteit, gender en cultuur. Het vormen van nieuwe percepties over liefde, relaties en huwelijk hebben te maken met het construeren van identiteit. Bourdieu gebruikt het concept *habitus* om te laten zien hoe identiteiten tot stand komen beschrijft Ghorashi in haar boek *Ways to survive, battles to win : Iranian women exiles in the Netherlands and United States* (2002). De vertaling van *habitus* is verschijningsvorm. *Habitus* is een set van gewonteschema's, gevormd in het verleden, die nieuwe vormen krijgen door interactie met nieuwe situaties in het heden (Ghorashi 2002:23). *Habitus* kan men zien als een sociaal framework uit het verleden wat mensen een bepaalde richting geeft aan de menselijke gebruiken (Ghorashi 2002). Een manier waarop mensen geneigd zijn naar de wereld te kijken, de wereld te waarderen, betekenis aan te geven, in te schatten en daar binnen te handelen. Dit vormt een nieuwe identiteit van mensen, dit gebeurt zowel bewust als onbewust maar is wel constant aan verandering onderhevig. Ghorashi argumenteert dat identiteit een proces is van wording door een kruispunt van verschillende dialogen uit het verleden en heden, die twee belangrijke elementen bevatten; verandering en continuïteit. Maar, zegt Ghorashi, identiteit bevat niet alleen verandering en continuïteit, niet alleen bewustzijn maar ook *common sense* of praktisch bewustzijn, niet alleen *agency* maar een gesitueerde *agency* en niet alleen een gevarieerdheid gebaseerd op vrije keuzes maar een gelimiteerde verscheidenheid gebaseerd op keuzes in het beschikbare discours (2002:28). Met andere woorden het construeren van identiteit heeft alles te maken met de omgeving waar het zich vormt. Ghorashi benadert identiteit als *a process of becoming*, omdat zij het construeren van identiteit ziet als een veranderlijk en bewegelijk fenomeen, waarin onophoudelijk onderhandeling nodig is. Hierdoor veranderen culturen en tradities omdat zij een product zijn van het menselijk handelen (2002:28). Dit betekent dat er altijd nieuwe ideeën worden gevormd die het handelen en de waarneming ten aanzien van de wereld en dus de identiteit beïnvloeden en veranderen. De fluiditeit en de bewegingen van de wereld gaan altijd door, niks is vaststaand of bepaald.

1.2 Wederkerigheid in structure en agency.

De analyse over *habitus* sluit aan bij het debat over *structure* en *agency*. Ghorashi haar beschrijving van *Habitus* is vergelijkbaar met *structure* en *agency*. *Habitus* is de verschijningsvorm waarin het

verleden uitwerking heeft op *structure*. Grote denkers als Giddens en Bourdieu hebben hier over geschreven. *Structure*, zo stelt Giddens (1979), kan men zien als een sociaal systeem dat domineert in een land, daarnaast kan *structure* gezien worden als een dual begrip. Aan de ene kant geeft *structure* menselijke praktijken vorm en aan de andere kant werkt het ook andersom omdat menselijk handelen *structure* vormt en reproduceert (Giddens 1981 in Sewell 1992). *Structure* bestaat uit regels en middelen die de structuren bepalen waarin mensen leven zegt Giddens. Sewell vind deze theorie zwak. Volgens hem draagt Giddens zeker belangrijke argumenten aan maar Sewell beoogd dat *structure* bestaat uit verschillende leefschema's in plaats van regels (1992). We kunnen niet direct invloed uitoefenen op deze leefschema's, men kan bijvoorbeeld niet individueel besluiten te trouwen met een liefdespartner als het *arranged* huwelijk één van de structuren is. Wel kan men indirect structuren veranderen. De keuzes die daar binnen gemaakt worden (*agency*) zijn bepalend voor deze leefschema's en op deze manier kunnen leefschema's ook veranderen. Zo kan er worden afgesproken dat men trouwt met degene waar hij of zij verliefd op is en dan zal dit uiteindelijk een nieuwe structurele regel worden.

Structure en *agency* zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. *Structure* kan men zien als een randvoorwaarde van *agency* zegt Giddens (1979). Mensen hebben handelingsvrijheid (*agency*) binnen de regels, middelen en leefschema's die van te voren bepaald zijn (*structure*) (Giddens in Sewell 1992). Deze twee zijn onlosmakelijk met elkaar verweven omdat ze elkaar wederzijds beïnvloeden, soms in strijd zijn met elkaar en beide zijn constant aan verandering onderhevig.

De handeling (*agency*) wordt bepaald vanuit de bestaande structuren. Door handelen binnen deze structuren kunnen deze weer worden veranderd en aangepast. *Agency* is verbonden aan alle mensen zegt Sewell (1992). Het hangt echter wel af van het geboorteland en in welke structuren mensen leven, hoe zij omgaan met en gebruik maken van *agency*, de sociale omgeving heeft hier veel invloed op. Elk mens handelt anders en het hangt af van creativiteit en vaardigheden hoe hiermee omgegaan wordt. Het veronderstelt niet dat wanneer men in het westen wordt geboren deze mensen een grotere mate van *agency* hebben dan wanneer zij in Azië zouden zijn geboren.

In tegenstelling tot Giddens zijn beschrijvingen over *agency* zegt Ingold in zijn boek *Being Alive: Essays on movement, knowledge and description*, dat met *agency* inderdaad het menselijk handelen wordt aangeduid, maar zegt Ingold, *agency* is meer dan menselijk handelen alleen, het staat niet vast. Ingold vind *agency* irrelevant. Hij geeft als voorbeeld dat waaien gezien kan worden als *agency* van de wind, dit is zijn beweging en handeling. Maar de wind is waaien (2011:16/17). Met deze theorie wil ik aanduiden dat ook de mens *agency* is. "*I am what I am doing. I am not an agent but a hive of activity*" (Ingold 2011:17).

Aan de hand van mijn bevindingen vanuit het veld vind ik dat Giddens een (hoewel hij wel zegt dat ook *structure* veranderlijk is) vrij statisch idee heeft over hoe *agency* zich binnen de structuren kan bewegen. Die veranderingen vinden volgens mij vooral plaats op de grenzen van die structuren en niet daarbinnen. En wat gebeurt er op het moment dat twee verschillende structuren (zoals liberaal-westerse ideeën en regels over liefde en huwelijk vs. Indiase) elkaar raken? Bollywood films zijn daar een goed voorbeeld van. Die structuren zijn zeker belangrijk, maar Giddens zijn ideeën over modernisering en *agency* zijn naar mijn mening te veel evolutionistisch, alsof elke samenleving een soort pad aflegt van traditioneel naar modern, en hoe moderner, hoe groter de vrijheid en ruimte voor *agency*? Vanuit mijn idee heeft ieder mens dezelfde mate van *agency*. *Agency* van de mens wordt echter wel gevormd door bepaalde structuren, bijvoorbeeld van het huwelijk.

Bij liefde en huwelijk spelen structuren een belangrijke rol, binnen lokale samenlevingen zijn structuren zichtbaar, hoe *agency* hierin beweegt is overal verschillend en raakt hierbij dan ook meerdere thema's aan en transformeert de structuur. Onderzoek naar liefde en huwelijk legt structuren bloot, het is een representatie van tradities, cultuur, waarden, normen en regels maar maakt ook zichtbaar hoe *agency* transformeert aan de hand van veranderende structuren en andersom. Processen van mondialisering en moderniteit hebben evenzeer effect op deze wederkerige transformaties.

1.3 Media in structuren en agency.

Een goed voorbeeld van hoe men processen van mondialisering en modernisering zou kunnen bestuderen is aan de hand van media. Appadurai onderscheidt vijf dimensies binnen processen van mondialisering die hij omschrijft als *scapes* (1996). Ik wil de *mediascape* uiteenzetten omdat het binnen mijn onderzoek een zichtbaar effect heeft op *structure* en *agency*. De *mediascape* verwijst naar de hedendaagse media. Media bieden de mogelijkheid waarmee beelden de wereld in worden gebracht. Deze circuleren en creëren beeldvorming en hieruit ontstaat onder andere *imagination*. *Imagination* is een collectief sociaal feit, het bestaat uit meerdere werelden die zijn gevormd door de historische gevestigde verbeelding van personen en groepen over de hele wereld (Appadurai 1996). Appadurai noemt een belangrijk feit in de wereld van nu, waarin hij zegt dat veel mensen leven in deze *imagined worlds* (in Inda & Rosaldo 2008:52). Er is een flinke stijging van mediavormen in de wereld; televisie, krant en de computer geven mensen toegang tot informatie en geeft hen inzage in een uitgebreide verscheidenheid van mensen (Ghosh 2011). Er wordt een groot repertoire van beelden en verhalen aangeboden aan de kijker (Appadurai in Inda & Rosaldo 2008). De beelden die media creëren vormen nieuwe ideeën en houdingen, doordat de kijker andere vormen, manieren en gewoonten van het leven ziet. Volgens Appadurai ontstaan er door media in combinatie met processen van mondialisering de eerder genoemde *imagined worlds*, wat men zou kunnen vertalen

naar ontstane verlangens en behoeftes. *Imagination* heeft de neiging geassocieerd te worden met leuke dagdromen en fantasieën, die het centrum vormen van gewenste goederen en ervaringen (Molesworth, Jenkins & Nixon 2011). Verbeelding of inbeelding betekent dat er zich een beeld van iets vormt op basis van factoren die hier een bijdrage aan leveren. Dit is geen fantasie maar factoren die de verbeelding versterken en vormen. Zo kan een inbeelding of verbeelding over een liefdesrelatie worden aangedragen door een film waarin een liefdeskoppel lang en gelukkig samenleeft. Een film (dat in feite een drogbeeld is) kan men zien als een representatie van bijvoorbeeld een romantische liefde, waar de kijker uit haalt wat hij of zij belangrijk acht en dit gebruikt in percepties van zijn of haar werkelijkheid.

Er is niets nieuws aan de rol van de verbeelding in de hedendaagse wereld. Vroeger werd het via kunst, mythe en legenden verspreid (Appadurai 1996:5). De wereld was en is constant in beweging en er vinden continu uitwisselingen plaats. De manier waarop dit gebeurt is ook veranderlijk. De *ideoscapes*, brengen ideeën de wereld over. Reizen mee tot in ontwikkelingslanden, meegenomen door migranten, toeristen en media, mogelijk gemaakt door de technologie en gefinancierd door het toenemende vermogen (Netting 2010:710). De *mediascape* en *ideoscape* zijn in interactie met elkaar en beïnvloeden elkaar continu. In deze *ideoscape* zijn de gedachten en gevoelens met betrekking tot romantische liefde zichtbaar. Deze verspreiden zich over de wereld en eenieder geeft hier een nieuwe eigen vorm aan in de lokale inbedding. Deze *mediascapes* en *ideoscapes* kunnen in contrast staan met bepaalde structuren uit een lokale context. Iets willen en verlangen blijkt niet automatisch een realistische structuur te zijn. Hierdoor ontstaat een contrasterende verbeelding. Het beeld van de westerse cultuur door Indiase vrouwen is hier een mooi voorbeeld van, iets wat overduidelijk in mijn onderzoek naar voren is gekomen.

1.4 Een verbeelding van haat en liefde tegelijkertijd?

Er bestaat een bepaalde haat (afkeer) ten aanzien van de westerse cultuur, zo beschrijft Appadurai (2006). Het meest ingewikkeld van dit alles is dat een groot deel van de wereld wordt weergegeven alsof zij zich wanhopig willen verplaatsen naar 'het westen' om deel uit te maken van de vrijheid, de mogelijkheden, gebruik te maken van de goederen en koopwaar en om de wereld te bekijken vanuit de *cockpit* in plaats van de laatste stoelen binnen de *economy class*. Maar hoe kan er haat ontstaan voor de dingen die men wanhopig graag zou willen. Men probeert grenzen over te steken, een visa te verkrijgen en vliegen, rijden, zeilen of zwemmen naar de westerse kusten? Waarom zoveel energie steken in landen die men veracht? Waarom het genot vermoorden wat men juist hoopt te mogen ervaren (Appadurai 2006:121)?

Ik gebruik Appadurai zijn theorie voor het gehele westen, het zijn niet uitsluitend de Amerikanen die de morele stijl bepalen maar het westen als een eenheid. Het (neoliberale) westen symboliseert dezelfde welvaart, vrijheid, mogelijkheden en goederen.

Er is duidelijk een paradox merkbaar. *Non-western* landen willen deze mogelijkheden en alles waar het westen voor staat. Maar tevens is er ook een haat, een verachting naar het westen en een trots op het eigen land of continent. Het beschermen van een eigen authentieke traditie, cultuur en leefstijl wordt hier ook door versterkt. Trots groeit heb ik ervaren tijdens mijn verblijf in India. Indiërs vertellen graag over tradities die belangrijk voor ze zijn en zijn zeer enthousiast mij hun traditionele kledij te laten zien en te dragen.

Ook jonge vrouwen die ik sprak tijdens mijn onderzoek willen zich 'vrij' kunnen gedragen, kleden en de mogelijkheden van het westen worden aanbeden en aantrekkelijk gevonden. Maar tegelijkertijd worden Europese meisjes die schaars gekleed zijn in India benoemd als asociaal en *show off*⁵. Ik wil beargumenteren in deze scriptie dat de beschreven paradox uitwerking heeft in het dagelijks leven van jonge Indiase vrouwen als het gaat om keuzes, ideeën en gedachten over liefde en het huwelijk. Het vormt en vervormt identiteit, gender en cultuur. Doordat zij enerzijds een aantrekkingskracht voelen met betrekking tot deze eerder beschreven westelijke geneugten en anderzijds een afkeer voelen ten aanzien van deze leefstijl. Vanuit afkeer ontstaat een trots betreffende de eigen cultuur, tradities, regels, normen en waarden. In hoofdstuk drie zal ik hier verder op ingaan. Eerst ga ik nader in op het onderwerp van mijn onderzoek binnen een lokale context; liefde en huwelijk in India. Dit doe ik door met name te kijken hoe het beeld van romantische liefde tot stand komt, welk effect heeft de media hier bijvoorbeeld op.

1.5 Liefde en huwelijk in India.

Romantische liefde kan worden gekenmerkt door persoonlijke en individuele keuze in vrijheid en gelijkheid. Romantische liefde zou een westerse visie zijn die internationaal steeds meer waarde krijgt (Lindholm 2006). Hoe dan ook is liefde een bekend fenomeen en weet men in India dat westerlingen het huwelijk niet of vrijwel niet meer laten arrangeren. Crossculturele studies laten zien dat jonge mensen overal ter wereld niet meer willen dat hun huwelijk gearrangeerd wordt (Lindholm 2006). In plaats hiervan hopen ze op gepassioneerde intieme romantische liefde in een ideaal huwelijk. Deze passionele intieme relatie is een vorm die vooral via de media wordt versterkt en aangemoedigd. Op alle plekken in de wereld brengen media nieuwe of andere ideeën naar mensen en hierdoor ontstaan er onderhandelingen over deze nieuwe ideeën wat betreft liefde. Vervolgens komen de structuren van de gemeenschap bloot te liggen, wanneer men tegen de grenzen oploopt

---

⁵ Informeel gesprek 24-3-2013 Udaipur

worden deze extra goed zichtbaar. Beck en Beck-Grensheim schrijven over liefde in hun boek *The normal chaos of love*, waarin westerse liefde vanuit de wetenschap wordt benaderd.

“Love is a utopia which is not ordained or even planned from above, from cultural traditions or sermons, but grows from below, from the power and persistence of sexual drives and from deep personal wishes” (Beck-Beck-Gerns 1995:176).

Beck en Beck-Gernsheim zien liefde als een religie, niet belemmerd door externe betekenis of traditie, de waarden liggen in de diepten van de geliefden hun aantrekkingskracht tot elkaar en hun subjectieve wederzijdse verbintenis (1995:177). Zij beargumenteren dat liefde iets is wat vanuit de mens komt, vanuit de diepste gevoelens, waaruit ik zou kunnen opmaken dat een gearrangeerd huwelijk hier tegenin gaat. Willen jonge vrouwen in Udaipur gepassioneerde romantische liefde? En wat betekent een gearrangeerd huwelijk voor hen?

In India heb ik me bezig gehouden met percepties, keuzes en de belevingswereld van jonge vrouwen met betrekking tot liefde in Udaipur. Vrouwen in Udaipur worden blootgesteld aan verschillende en tegenstrijdige ideeën over hoe om te gaan met liefde en partnerrelaties. Zij hebben te maken met (traditionele) normen en regels over hoe een huwelijk tot stand dient te komen en met meer westers georiënteerde ideeën en gedachten over het liefdeshuwelijk. Culturele waarden en systemen raken elkaar aan en vermengen zich. Processen van mondialisering stromen over de wereld en hier komen vrouwen in Udaipur mee in aanraking. Media, buitenlanders, educatie en metropolen, zoals New Delhi en Mumbai, zorgen voor veranderingen binnen de lokale culturele systemen. De gedachten over het huwelijk, educatie van vrouwen, en de invloed van het westen zorgen voor veranderingen binnen het systeem, zowel op nationaal, regionaal en lokaal niveau. Zoals de wettelijke leeftijd waarop getrouwd mag worden, wat ingevoerd is door de overheid, het onderwijssysteem dat binnen overheidsscholen gratis is, de inzet zowel nationaal als lokaal om ook meisjes naar school te laten gaan, de tegenbewegingen in de grote steden, waar mensen trouwen uit liefde en vanuit protest tegen het kastensysteem. Jonge vrouwen in Udaipur laten grotendeels hun huwelijk arrangeren. De gemeenschap speelt hierbij een grote rol. Een jonge vrouw lijkt de representatie van de eer en status van een familie. Gerdien Steenbeek (2012) gebruikt hiervoor in haar artikel *Crossing borders, meeting gender: The ‘quinceanera’ in Mexico and the United States*, de term *woman as gate-keepers*, wat ik vertaal in mijn scriptie naar vrouwen als cultuurdragers. Zij staan symbool voor wat een familie representeert binnen een gemeenschap en samenleving. Uit angst voor het verliezen van tradities, cultuur en culturele identiteit, vanwege de snelle veranderingen door processen van mondialisering en modernisering, is het gedrag van een vrouw symbolisch.

Maar is dit ook zo? Kunnen processen van mondialisering en moderniteit niet samen gaan met het behouden van (culturele) identiteit en tradities? Wat voor rol hebben vrouwen in Udaipur met betrekking tot het huwelijk en liefde? En wie bepaald deze rol?

Deze scriptie zal dan ook gaan over de beleving van een jonge generatie vrouwen in Udaipur als het gaat om liefde en partnerkeuze. Wat liefde voor hen betekent en hoe ze omgaan met verwachtingen, tradities, regels, cultuur, normen en seksualiteit. Kijkend naar hun belevingen wat betreft westerse vrouwen, wat ze beweegt, wat belangrijk voor hen is, wat familie en gemeenschap voor ze betekent en hoe zij hun weg vinden in een veranderlijke modernere wereld.

1.6 Onderzoekslocatie en onderzoekspopulatie.

□□□□□ (Udaipur)

Mijn onderzoekslocatie is de stad Udaipur in India. Ik heb hier gewoond gedurende drie maanden, vanaf begin februari 2013 tot eind april 2013. Udaipur is een stad in de Indiase deelstaat Rajasthan in het noord westen van India. Udaipur heeft ca. 400.000 inwoners. Udaipur wordt omringt door drie grote meren, die de stad ook van water voorzien. De stad staat bekend als een romantische plek vanwege haar visuele schoonheid, men noemt Udaipur ook wel het Venetië van Rajasthan. De stad wordt veel gebruikt als achtergrond en locatie voor trouwerijen ook zijn er een aantal grote films opgenomen.

Er zijn meerdere universiteiten en een hoog aantal scholengemeenschappen, er komen veel studenten vanuit omliggende dorpjes naar Udaipur om hier te studeren.

Mijn onderzoek is gericht op de inwoners van deze stad. Dit heeft invloed gehad op mijn onderzoeksresultaten. Ik ben me bewust van een eenzijdig beeld dat ik schets vanuit alleen de inwoners van Udaipur. Zij representeren een kleine stad in India. Maar deze jongen vrouwen representeren een gemiddelde jonge vrouw in een gemiddelde stad in India.

Mede door de geringe grootte van deze stad staat de gemeenschap hoog in het vaandel en heerst er een groot gevoel van samenhang, Udaipur is een relatief rustige stad, in vergelijking met de chaos en drukte waar het grootstedelijk India zo vol van is.

Udaipur, *the city of lakes* en *the city of love*, de eerste benaming kent elke Indiër aan wie ik dit vraag. De tweede benaming zegt niemand iets. Maar het is wel de reden waarom ik heb gekozen om in Udaipur mijn onderzoek uit te voeren. Het zou de *city of love* genoemd worden vanwege de vele bruiloften die er plaats vinden. En dit klopt ook, Udaipur spreekt tot een sprookjesachtige verbeelding. De paleizen geven zacht wit licht in de avonduren en op de meren schijnen allerlei lichtjes, het *city palace* is de trots van de stad, dat elke avond op verschillende manieren wordt verlicht, waardoor het geheel zeer romantisch aandoet.

Indiërs die ik spreek over hun stad vinden het leuk te horen dat Udaipur met liefde wordt geassocieerd. Ze zijn trots op hun stad, vanwege fraaie paleizen en meren maar de connectie met liefde heeft geen directe betekenis voor hen. Ook onder toeristen is liefde en Udaipur niet iets wat speelt, op navraag aan veel reizigers is dit niet de reden waarom zij Udaipur bezoeken tijdens hun rondreis.

Binnen het toeristische centrum van Udaipur vindt wel contact plaats tussen toeristen en de lokale bevolking, vooral tussen rondreizende vrouwen en lokale Indiërs. Veel verkopers van kunst, waar Udaipur onder andere ook om bekend staat, houden zich bezig met contact met buitenlandse vrouwen. Ik wilde me ook bezig houden met commodificatie van liefde in Udaipur maar dit bleek voor mijn doelgroep geen rol te spelen. Binnen de leefwereld van jonge Indiase vrouwen speelt er een andere discussie, die gaat over *arranged* versus *love marriage* en zij houden zich niet bezig met wat toeristen in Udaipur doen. Jonge Indiase vrouwen staan weinig tot niet in contact met toeristen en komen letterlijk weinig in het toeristische centrum van Udaipur.

Mijn onderzoek heb ik grotendeels uitgevoerd onder meisjes tussen de 13 en 24 jaar, meisjes woonachtig in Udaipur waarvan de meeste geboren en opgegroeid zijn in de stad. Het merendeel van deze meisjes studeerde gedurende de periode van mijn onderzoek. De meisjes komen uit verschillende kaste en hebben een verschillende geschiedenis.

Daarnaast heb ik drie moeders gesproken en bij veel vrouwen thuis geobserveerd waardoor ik binnen mijn onderzoek de verschillen tussen de generatie van jonge meisjes nu én twintig jaar geleden heb mee genomen in mijn onderzoek. De families en jonge vrouwen komen allemaal uit de Rajput of Vaishya's kaste. Met vrouwen uit de vaishya kaste was de communicatie een stuk moeilijker. Vaak spraken zij minder goed tot geen Engels omdat zij niet of vrijwel niet naar school zijn geweest en huishoudelijke werkzaamheden verrichten waarbij het geen noodzaak is Engels te leren. Het grootste gedeelte van mijn onderzoeksgroep bestaat uit jonge vrouwen vanuit de Rajput kaste. Vrouwen hebben binnen deze kaste vaak de mogelijkheid tot studeren en spreken hierdoor redelijk tot goed Engels.

Mijn informanten hebben allen een verschillende situatie. De één is getrouwd, de ander verloofd en anderen vrijgezel. Van de vrijgezellen hebben sommige een vriendje en anderen niet, bij de één zijn de ouders in onderhandeling voor een eventuele huwelijkspartner terwijl andere ouders daar nog niet mee bezig zijn.

Daarnaast heb ik ook veel contact gehad met mannen. In contact komen met mannen binnen de Indiase samenleving is vrij gemakkelijk. Veel mannen binnen het toerisme en uit hogere kaste spreken redelijk tot goed Engels wat de communicatie vergemakkelijkt. Met hen heb ik gesproken over vrouwen, liefde en het huwelijk, wat zij ervaren, hier naar kijken en wat zij belangrijk vinden. Dit

leverde regelmatig bijzondere informatie op waarover ik verder kon spreken met mijn vrouwelijke informanten. Ook heb ik veel gesprekken gevoerd met een geheime liefdespartner van één van mijn vrouwelijke informanten. Waarbij ik hen ook als koppel regelmatig zag en ik fungeerde als dekmantel voor hen om samen te kunnen zijn.

Wat duidelijk is geworden uit de contacten met mijn informanten is dat de kaste van erg groot belang is binnen de Indiase samenleving en ook zeker binnen liefde en het huwelijk. Daarom wil ik in het volgende deel hier kort op ingaan.

1.7 Het kastensysteem in India.

Er zijn altijd bepaalde systemen geweest waarop mensen elkaar indelen. *“I’m a rajput”*,⁶ zegt Mahesh tijdens het eerste gesprek dat ik met hem voer. Mahesh (39) woont in Udaipur met zijn familie. Hij bezit een *guesthouse* en een winkel met schilderkunst die hij verkoopt.

Het kastensysteem in India is officieel afgeschaft sinds de jaren vijftig. Het systeem is nog steeds in volle glorie te merken in het dagelijks leven van Indiërs. Het is een systeem waarin mensen op hiërarchische wijze worden ingedeeld gebaseerd op geestelijke verscheidenheid en karma. *“De kaste waar een Indiër in wordt geboren is in de meeste gevallen ook dezelfde waar hij in zal sterven, in sommige gevallen komt het voor dat er, meestal door huwelijk, een verschuiving plaatsvindt maar dit is niet gebruikelijk”*,⁷ zo vertelt Mahesh.

Welvaart blijkt niet altijd te maken te hebben met geboorte in een hogere kaste. Toch is wel bepaald dat elke kaste een specialisatie oplevert. Mensen hebben verschillende verplichtingen binnen de samenleving. Het kastensysteem bestaat uit vier hoofdkasten. De eerste groep zijn de brahmanen, ook wel de heiligen genoemd, dit zijn de priesters, geleerden en intellectuelen. De tweede groep zijn de rajput, zij worden de strijders genoemd. Vanuit de geschiedenis waren zij degenen die het volk beschermden en opkwamen voor rechten. De derde groep worden de vaishya’s genoemd, de landbouwers en handelaren. Door mijn informanten ook wel het ‘gewone volk’ genoemd. Als laagste en vierde kaste zijn de shudra’s, de burgers en arbeiders, de mensen die in principe de meest nare klussen binnen de samenlevingen dienen op te lossen. Daarnaast zijn er de onaanraakbaren of dalits. Zij vallen gedeeltelijk buiten het kastensysteem, ook wel de kastelozen genoemd. Sommige dalits vallen onder de shudra’s en anderen zijn kasteloos.⁸

De benamingen van de verschillende kaste vormen verschillen per gebied in India. Er zijn door de hoeveelheid verschillende talen, de lange ingewikkelde geschiedenis van het hiërarchische systeem en door de wisseling van taal vanuit het Sanskriet naar Hindi en alle andere talen en

---

⁶ Informeel gesprek 24-2-2013 Udaipur

⁷ Informeel gesprek 24-02-2013 Udaipur

⁸ Deze informatie heb ik gekregen van mijn informanten over de gehele periode dat ik in India was. Er zijn veel verschillen in interpretatie over hoe het kastensysteem in elkaar zit. Er zijn veel verhalen en ieder heeft zijn eigen visie over wie waar bij hoort en wat dan betekent.

dialecten in India, vele benamingen binnen het kastenstelsel. Deze vier verschillende kasten zijn opgedeeld in duizenden subkasten. Het is voor een buitenstaander een moeilijk te begrijpen systeem, het wordt ook door iedere Indiër op een andere manier uitgelegd. Elke subkaste heeft zijn eigen leefstijl, rituelen, normen, waarden, geloven en regels. Dit kan verschillen in het bijvoorbeeld wel of niet mogen eten van groenten die onder de grond groeien. Het gedachtegoed en het gedrag van de individuele mens wordt hiervan doordrongen, het is zeer bepalend in hoe een Indiër denkt en zich gedraagt.

1.8 Genderongelijkheid en rolverdeling in India.

Amartya Sen schrijft in zijn boek *The argumentative Indian* onder andere over genderongelijkheid. Hij beschrijft de impact die ongelijkheid tussen man en vrouw heeft op onrechtvaardigheid. Lange tijd is deze vorm van ongelijkheid verwaarloosd en was de focus gelegd op klasse ongelijkheid. Nog niet zo lang geleden werd de omvang van genderongelijkheid gezien als een mede oorzaak van klasse ongelijkheid. Maar er zijn veel vormen van hiërarchische ongelijkheid, klasse, kaste en genderongelijkheid. Moeten deze samen gevoegd of is het beter hier apart naar te kijken vraagt Amartya Sen zich af (2005:205)?

Ik zie in India vele vormen van hiërarchie en hieruit vloeiend ongelijkheid tussen mensen. In elke vorm van contact is een bepaalde rangorde aanwezig, zowel onder mannen, als onder vrouwen als tussen mannen en vrouwen. Het kastenstelsel is een systeem waar naar men ordent. Maar er zijn meer systemen waarin ordening plaats vindt. Ik zie als ik op bezoek ben bij een familie ook duidelijk verschil in hiërarchie tussen de vrouwen onderling, terwijl ik weet dat deze vrouwen uit dezelfde kaste komen. Maar de rol verdeling tussen de vrouwen heeft ook een bepaalde ordening. Jalaja, de vrouw van Mahesh, heeft in het huis een andere rol, zij zit bij mij terwijl ik aan het eten ben. Terwijl Riha, Jalaja haar schoonzus, die in hetzelfde huis woont, altijd in de keuken blijft en ik haar vrijwel niet zie. Het lijkt alsof welvaart en status hier ook een rol in speelt. Mahesh heeft goed lopende zaken waardoor ook zijn vrouw hierdoor hoger op een sociale ladder lijkt te staan.

Genderongelijkheid en hiërarchie spelen binnen de Indiase samenleving een grote rol, echter binnen de context van dit onderzoek is niet voldoende ruimte om dit uitvoerig te bespreken.

1.9 Methodologie en methoden.

Om in contact te komen met mijn doelgroep heb ik meteen aan al mijn contacten verteld wie ik was en wat ik kwam doen. Op deze manier brachten veel mensen mij in contact met anderen die mij konden helpen de wereld van de Indiase vrouwen binnen te komen. Dit bleek nog niet zo makkelijk, in ieder geval was mijn verwachting anders. Te beginnen met de dochters van de verhuurder van mijn woning. Dit is een kunstenaar die naast het *guesthouse* ook een kunstwinkel runt waarbij hij

groepen toeristen ontvangt, die schilderles bij hem volgen. Hij heeft me voorgesteld aan zijn dochters en met hen heb ik mijn gehele periode in India regelmatig contact gehad. Ik ben wekelijks bij hen thuis geweest en ben met deze meisjes mee naar school geweest.

Daarnaast ben ik met dochters of zonen van andere kennissen die ik via via leerde kennen mee naar de universiteit geweest en op deze manier heb ik vele contacten gelegd met jonge vrouwen.

Hierdoor ontstond een sneeuwbal effect (Boeije 2005:40) waardoor ik steeds meer meisjes ontmoette en zij weer vriendinnen aan mij voorstelde. Methoden van onderzoek heb ik aangepast op mijn omgeving. Sommige vrouwen wilden graag een interview doen en van anderen leek ik meer informatie te verkrijgen als ik met ze optrok en mee deed in wat zij aan het doen waren.

Ik heb met 11 vaste informanten regelmatig gesproken, mee opgetrokken, groepsgesprekken en individuele informele interviews gehouden. Maar ook leuke dingen gedaan, rondgehangen, met de vrouwen mee naar school geweest en geobserveerd bij deze jonge vrouwen thuis. Dit alles heeft me veel verschillende informatie opgeleverd.

Alle namen in deze scriptie zijn gefingeerd vanwege redenen van privacy. Ik heb altijd verteld dat ik onderzoeker ben en waar mijn onderzoek opgericht was. Door dit te vermelden kreeg ik het idee dat in sommige situaties jonge vrouwen mij sociaal wenselijke antwoorden gaven of dachten dat ik iets specifiek van ze wilde horen. Dit is later bijgedraaid nadat ik *rapport* had opgebouwd met mijn informanten (Dewalt&DeWalt 2011). Ik heb ervaren hoe belangrijk het is *rapport* op te bouwen alvorens het überhaupt mogelijk is daadwerkelijke velddata te verzamelen. Vertrouwen is toch een van de meest wezenlijke dingen in het leven waar dan ook ter wereld. Vooral het *hanging around* en *being there* (Dewalt&DeWalt 2011) zorgde voor vertrouwen waardoor ik steeds wat dieper in de levens van de jonge vrouwen terecht kwam. Dit kostte tijd en hier heb ik hard mijn best voor moeten doen, maar de aanhouder wint en met geduld kwam ik een heel eind.

Ook heb ik een generatie oudere vrouwen gesproken. De 'moeders' van de jonge meiden. Het Engels van deze generatie vrouwen is vaak slechter, maar door middel van een interview waarbij de dochter te hulp schoot als tolk is dit aardig goed gelukt. Zo heb ik een beeld gekregen van de veranderingen die er zijn in het traditionele leven van vrouwen in Udaipur twintig tot dertig jaar geleden en nu.

In al deze momenten gebruikte ik zowel observatie en participatie. Door een stukje mee te lopen in het leven van deze jonge vrouwen, een naaste te zijn en te observeren. De gastvrijheid van de Indiërs is groot, waardoor ik na een tijd werd gezien als een huisvriend. Algemene informatie heb ik verkregen uit gesprekken over India, Udaipur en het dagelijks leven hier met mensen die ik ben tegengekomen. Met zowel Indiërs als buitenlanders en mannen als vrouwen.

Daarnaast heb ik de media bestudeerd, door de krant te lezen, televisie te kijken en samen met informanten naar verschillende vormen van media gekeken en/of erover gesproken. In de vorm van film, reclames en televisie, maar ook door samen toeristische gelegenheden te bezoeken waar we gesprekken hebben gevoerd over de mensen om ons heen.

1.10 Opbouw scriptie.

Wat zijn cultureel bepaalde tradities, hoe verloopt het gearrangeerde huwelijk en hoe beleven jonge vrouwen onderhandelingen tussen familie en schoonfamilie? Ik ga in dit hoofdstuk laten zien hoe een 'gemiddelde' familie in India eruit ziet en hoe een levensgeschiedenis kan verlopen. Welke positie heeft een jonge vrouw in Udaipur binnen haar gemeenschap, wat wordt er van haar verwacht en hoe beweegt zij hierin? Structuren, handelingen tradities en normen worden zichtbaar bij het beantwoorden van deze vragen. Dit zijn representatieve levensbeschrijvingen waarbij het accent gelegd is op genderrollen, cultuur en tradities met betrekking tot liefde, huwelijk en partnerrelaties. Waarin duidelijk wordt hoe een vrouw als cultuurdrager een grote rol speelt binnen de Indiase samenleving.

In hoofdstuk drie beschrijf ik lokale kleine veranderingen die er hebben plaats gevonden de afgelopen jaren op het gebied van huwelijk, liefde, tradities en genderrollen. Er zijn verschillen in generatie tussen moeder en dochter, twintig jaar geleden en nu. De 'uitzonderingen' in het hier en nu representeren het alledaagse leven wat jonge vrouwen momenteel leiden. Jonge vrouwen zijn meer bezig met wat men van het westen ziet en passen dit toe in het dagelijks leven en combineren het met tradities en verwachtingen. Ook hierin zie ik sterk de representatie van een vrouw als bewaker van de traditie en cultuur. Zij is ondanks veranderingen nog steeds het boegbeeld van alles wat een gemeenschap en familie wil zijn. Het wordt samengevoegd en verandert in vorm. Ook wordt zichtbaar dat modernisering in de lokale context geen directe individualisering met zich mee brengt. Ik beargumenteer dat moderniseringsprocessen kunnen bestaan zonder individualisering als gevolg te hebben.

In hoofdstuk vier zal ik betekenis geven aan alle verbintenissen die een vrouw aangaat in haar leven, met welke aspecten van het leven zij in aanraking komt en hoe zij aan vele verwachtingen moet voldoen als drager van belangrijke aspecten van het leven. Het gearrangeerde huwelijk zal wellicht de sociale cohesie bevorderen maar is beperkend in partnerkeuze, waarna ik beschouwend mijn betoog zal eindigen.

2. Een vrouw als representatie van verwachtingen

Dochters

“Hoe mijn dochters zich gedragen is belangrijk, ik hou me hiermee bezig en stuur ze bij als het nodig is”,⁹ zegt Mahesh.

Hoe ziet het leven van een jong meisje dat opgroeit naar jonge vrouw eruit en wat vormen haar beleving, gedachten en gevoelens in haar volwassen leven? Om dit te kunnen plaatsen is het van belang de levensgeschiedenis van jonge meisjes in India te begrijpen. Wat zijn cultureel bepaalde tradities, hoe verloopt het gearrangeerde huwelijk en hoe beleven jonge vrouwen onderhandelingen tussen familie en schoonfamilie. Ik ga in dit hoofdstuk laten zien hoe een ‘gemiddelde’ familie in India eruit ziet en hoe een levensgeschiedenis kan verlopen. Welke positie heeft een vrouw binnen haar gemeenschap, wat wordt er van haar verwacht en hoe beweegt zij hierin? Structuren, handelingen tradities en normen worden zichtbaar bij het beantwoorden van deze vragen.

2.1 Geboorte, kaste en sociaal cultureel wenselijke gedragingen.

De geboorte van een dochter heeft in India niet in alle contreien en situaties dezelfde waarde vertelt Mahesh mij¹⁰. Mahesh (39) is getrouwd en heeft twee dochters van 13 en 16 jaar. Hij vertelt dat in sommige, vooral in arme, gebieden het krijgen van een dochter meer als last dan een geschenk wordt ervaren. De verplichting een bruidsschat te betalen is bij wet verboden, maar speelt nog een grote rol, vooral in landelijke gebieden. Het wordt niet geaccepteerd wanneer een familie geen geld en goederen betalen aan haar toekomstige schoonfamilie. De ouders van het meisje betalen een groot bedrag, in geld of in andere waardevolle geschenken als dieren, land of goederen waarmee zij de familie van haar aanstaande man betalen voor het voeden van hun dochter als zij na het trouwen bij haar schoonfamilie intrekt. Veel arme families kunnen deze zogenoemde bruidsschat niet betalen en daarnaast ook hun dochter niet voeden. Daarbij is het baren van een jongen voor een gezin een pensioenregeling, hij zal trouwen en met zijn vrouw in zijn ouderlijk huis trekken. Waarbij de ouders gegarandeerd zijn van inkomen en zorg op hun oude dag.

Vanwege armoede en overlevingsdrang nemen ouders soms dramatische besluiten. Zoals het weggeven of te vondeling leggen van hun dochter of zelfs het vermoorden van een pasgeboren baby meisje vertelt Mahesh.

In meer welvarende gezinnen waar een dochter wel gewenst is, wordt het meisje vrij vlot geleerd hoe zij zich dient te gedragen als meisje en als vrouw. *“Girls got prepared for this from there*

---

⁹ Informeel gesprek 24-02-2013 Udaipur

¹⁰ Informeel gesprek 24-02-2013 Udaipur

early ages”, vertelt Baber.¹¹ De regels binnen de familie en gemeenschap worden strikt nageleefd. Het meisje wordt zodra ze kan spreken uitgelegd dat zij na haar trouwen bij haar schoonfamilie zal gaan wonen. Hierin vinden al vrij jong voorbereidingen plaats zodat de veranderingen in de toekomst soepel zullen verlopen. Het meisje leert wat de sociaal wenselijke waarden en normen zijn. Zij behoort haar ouders te respecteren en te gehoorzamen.

De culturele regels, normen en waarden worden mede bepaald vanuit de context van de kaste. Hierin zijn leefregels vast gelegd en is de gedachtegang en het gedrag hiervan doordrongen. Ook de normen en rollen die horen bij gender, spelen al jong een rol. Het belang hiervan is zichtbaar in de jonge jaren van een opgroeiend meisje waarbij zij de belangrijke tradities aangeleerd krijgt.

Baber is een Indiase reisleader die al een lange tijd met buitenlandse groepen door India reist. *“I know a little bit of both sides”*.¹² Hij is opgegroeid met één broer, maar heeft met veel vrouwen gesproken in grotere steden, over de wereld van mannen en vrouwen maar ook de westerse vrouwen versus de Indiase vrouwen. Een wereld van verschil in ideeën, gedachten, gedragingen, mogelijkheden, leefwijze en opvattingen. Hij vertelt dat praten met Indiase vrouwen moeilijk is. Door de afgesloten wereld tussen man en vrouw, is het bijna niet mogelijk met een meisje of vrouw buiten Baber zijn eigen familie om te spreken. Voor mannen kan dit heel frustrerend zijn. Zij hebben geen idee wat er in het hoofd van een vrouw omgaat en weten niet hoe ze in gesprek moeten gaan met een vrouw. Deze scheiding tussen man en vrouw is een onderdeel van een overgangsmoment wanneer een meisje een vrouw wordt.

2.2 Rite the passage.

Wanneer een meisje begint te menstrueren verandert er veel in haar leven. Dit is een overgangsmoment waarin haar positie verandert van meisje naar jonge vrouw. *“From girlhood to womanhood”* (Steenbeek 2012:169), waarin de vrouwelijke identiteit opnieuw wordt onderhandeld en geconstrueerd. Vanaf dat moment wordt zij gezien als een jonge vrouw waarbij zij ook de status van een vrouw krijgt toegeworpen. Een vruchtbare en verleidelijke vrouw die een gevaar kan zijn voor de mannen om haar heen. Hoewel zij tot zij is getrouwd deze ‘rol’ van vrouw nog niet dient te vervullen. Zij behoort maagd te blijven tot zij getrouwd is en er wordt alles aan gedaan om deze maagdelijkheid te beschermen. Hierin bewaken ook mannelijke familieleden de integriteit van het vrouwelijke familielid. Het wordt ook van de jonge vrouw verwacht dat zij hier zorgvuldig mee om gaat, zodat zij haar morele integriteit behoud. In deze situatie is zichtbaar hoe cultuur, gender en identiteit in elkaar verweven zijn. Het is niet alleen de vrouwelijke identiteit die gereconstrueerd

---

¹¹ Informeel gesprek 3-4-2013 Udaipur

¹² Informeel gesprek 13-3-2013 Udaipur

wordt maar ook de sociale gemeenschap om het meisje heen verandert en zal opnieuw vorm moeten geven aan een eigen identiteit. Hier zal ik verder op in gaan tijdens de volgende paragraaf.

Een jonge vrouw wordt na deze gebeurtenis vrijwel geheel afgesloten van contact met jongens en mannen die niet familie gerelateerd zijn vertelt Amita. Vroegere schoolvriendjes en andere contacten met jongens buiten de familie om, zijn niet meer toegestaan in de pubertijd. Dit geldt zowel voor jongens als voor meisjes vertelt Omar. Hij is opgegroeid met één zusje en dat was één van de weinige vrouwen met wie hij contact had in zijn tiener jaren.

De taken van zijn zusje zijn verschillend van die van hem in hun ouderlijk huis. Zijn zusje kookt, doet de was en helpt haar moeder zoveel mogelijk in het huishouden. Terwijl Omar vrijwel geen huishoudelijke taken heeft. Hij vertelt me erg moe te zijn als hij uit zijn werk komt. *“Mijn zusje gaat naar school, maar ze zal toch niet gaan werken als ze getrouwd is dus dan kan ze beter leren hoe ze een huishouden moet runnen, toch?”*¹³ zegt hij.

*Als hij thuis komt staat het eten klaar en dat wordt hem opgediend door zijn moeder en zusje. Ze zitten op de grond, Omar en zijn vader op een zacht dik kleed en ze zitten in kleermakerszit. De vrouwen kijken op een afstand toe hoe de mannen eten en vullen de bakjes bij als deze leeg lijken te raken. Er wordt ook water gebracht, dit alles wordt geserveerd in metalen schalen en koppen. Vader en zoon eten met hun handen de Dalh bhat en doen dit netjes en zonder te knoeien. Ze spreken vrijwel niet tijdens het eten. Er staat een grote oude tv aan. Het geluid staat zacht en er flitsen beelden voorbij. Ze kijken beide onophoudelijk naar het scherm en lijken hun aandacht alleen bij de beelden te hebben. Soms kijken ze even naar hun bord als ze de Dalh bhat pakken met een stuk chapatti.*¹⁴

Dit fragment laat zien hoe de leefwerelden van mannen en vrouwen ingedeeld zijn. Op deze manier zijn rollen verdeeld op basis van gender. Een man houdt zich over het algemeen bezig met het verdienen van geld, hij maakt financiële besluiten en beheert de financiële situatie van een familie. Vrouwen werken in principe thuis in het huishouden. Enkele van mijn informanten met een baan vertellen dat het runnen van een huishouden in combinatie met een baan niet samen gaat. Werken naast een huwelijk wordt nog eens bemoeilijkt door de indeling van arbeid in India. Dit is ingedeeld op *fulltime* werken, wat betekent dat een vrouw dit niet kan combineren met haar werk thuis.

---

¹³ Informeel gesprek 17-3-2013 Udaipur

¹⁴ Fragment uit dagboek, observatie 22-4-2013 Udaipur

De werelden van een man en vrouw blijven voor een lange tijd gescheiden. Scholen, openbare gelegenheden en veel tempels zijn gescheiden op geslacht. 'De wereld' van een man speelt zich meer af in de publieke ruimte. Op straat zijn veel mannen te zien, zij hangen rond met elkaar, ze verkopen goederen of besturen voertuigen. Vrouwen zijn weinig tot vrijwel niet zichtbaar in het straatbeeld. Zij zijn tijdens sommige gelegenheden zoals een vrouwenfestival in Udaipur, genaamd *mewar-gangur* op straat te vinden. Hier laten zij zich zien in hun mooiste kleding en dragen zij de mooiste sieraden die zij bezitten, vertelt Mahesh als we samen naar het festival lopen. Er zijn weinig mannen aanwezig tijdens dit festival, ook deze feestelijkheden zijn gescheiden. Mahesh fluistert dat hij dit één van de mooiste en meest kleurrijke festivals van Udaipur vindt. Daarom gaat hij er graag naar toe ook al is hij één van de weinige mannen. Het is niet verboden voor mannen om aanwezig te zijn, maar zij houden een gepaste afstand. Het lijkt een ongeschreven regel en het betuigt van wederzijds respect wanneer mannen afstand houden omdat dit een festival van vrouwen is. Door de weinige aanwezigheid van mannen worden de grenzen van de familie en de familie eer gegarandeerd (Steenbeek 2012). Vrouwen kunnen zich hierdoor vrij bewegen op straat, ze dansen in groepen met grote schalen vol offers aan de goden op hun hoofd, lachen met elkaar en laten zichzelf zien in de mooiste sari's.

De verschillende rolverdelingen die ik zag in het veld riepen bij mij vragen op. Ik zag gender ongelijkheid op straat, bijvoorbeeld mannen die spreken voor hun vrouwen, als ik een vrouw een vraag stel of vrouwen die verlegen zijn om in het Engels met mij te spreken in het bijzijn van haar man. Vrouwen lijken zich onderdanig te gedragen, of te moeten gedragen? Wordt deze positie van hen verwacht? Voelen zij zich hier prettig bij? Het is een rolverdeling die al lang op deze manier ingevuld wordt en het lijkt alsof beide partijen zich hier goed bij voelen.

Toch vinden er ook veranderingen plaats, want jonge meisjes in 2013 worden aangespoord in het Engels met mij te spreken. In tegenstelling tot de ouders van deze meisjes die behoren tot de generatie waarbij de man veelal aan het woord is. Een voorbeeld hiervan is een vader die zijn jonge dochter naar mij toe duwt en zelf weg loopt om haar vrij met mij te laten spreken. Ik merk zo nu en dan deze veranderingen in de omgang tussen mannen en vrouwen waarin ook een stem van een vrouw steeds wat luider klinkt. Deze nieuwe vormen van omgang noem ik *empowerment*. Hiermee bedoel ik de manier waarop vrouwen gebruik maken van hun capaciteiten op verschillende gebieden, zowel economisch, sociaal, politiek en cultureel, om hiermee een grotere stem te hebben binnen hun gemeenschap en/of samenleving.

De westerse ideeën over vrouwen *empowerment* zijn niet te vergelijken met vrouwen *empowerment* in India. Hiermee beargumenteer ik wanneer de omgeving, geschiedenis, cultuur en achtergrond zo verschilt er geen vergelijking te maken is tussen de westerse ideeën over vrouwen *empowerment* en ideeën over vrouwen *empowerment* in Udaipur.

2.3 Familiegeschiedenis.

De goede naam van een familie binnen een gemeenschap van een jonge vrouw is belangrijk, hierin liggen tradities, culturen, regels en gedachten vastgelegd. Deze uiten zich in het gedrag van de leden binnen een familie of gemeenschap. Hoe een jonge vrouw zich gedraagt heeft invloed op de status, eer en macht van een familie. Haar integriteit, bijvoorbeeld op het gebied van seksualiteit, betuigt van eenheid binnen de familie waarvan zij onderdeel is. Kortom de integriteit van een jonge vrouw staat symbool voor de integriteit van de familie (Steenbeek 2012:171). Omgeven zijn door familie betekent dat haar deugdelijkheid beschermd wordt en haar maagdelijkheid nog intact is. Het gedrag, de moraliteit en het uiterlijk van een jonge vrouw weerspiegelt de eer, status en macht van de familie waar zij onderdeel van is (Steenbeek 2012). Voor de desbetreffende familie is het van belang hoe andere families of gemeenschappen naar hen kijken. Dit heeft met respect, eer en status te maken. Hoe beter de naam van de familie, hoe hoger deze familie op de hiërarchische sociale ladder staat binnen de kaste, subkaste en/of gemeenschap.

Ela is 16 jaar en zit op de middelbare school. Ze vertelt me dat moeders van vriendinnetjes haar bellen om te vragen of er daadwerkelijk een feestje is waar haar dochter vraagt naar toe te mogen. Ela haar familie heeft een goede naam en daardoor vertrouwen moeders van vriendinnen haar. Dat ze vervolgens een feestje op een andere plek hebben lacht ze weg. "De werkelijkheid is anders" zegt ze, maar als ze eerlijk zou zijn mogen haar vriendinnen niet komen. Ze benoemt dat het feestje op een andere plek is maar dat ze weet dat het feest binnen de grenzen valt van wat wel en niet mag. "Er zijn geen jongens aanwezig, ze drinken en roken niet",¹⁵ zegt Ela.

Dit voorbeeld maakt zichtbaar hoe belangrijk het voor Ela is dat haar familie een goede naam heeft. Waardoor er vertrouwen is vanuit andere families. Tevens misbruikt ze de goede naam van haar familie door niet geheel eerlijk te zijn, maar ze vertelt me ook de grenzen te kennen en te weten hoe zij haar goede familienaam niet zal schaden. Enerzijds heeft ze de mogelijkheid haar vriendinnetjes te helpen zodat zij naar een feestje mogen. Anderzijds moet zij tegen de ouders van vriendinnetjes liegen en brengt zij de goede familienaam in gevaar. Hierin wordt zichtbaar hoe Ela familie grenzen draagt en op de randen balanceert.

---

¹⁵ Informeel gesprek 26-3-2013 Udaipur

Op de Pacific University in Udaipur heeft in maart 2013 een meisje zichzelf opgehangen in haar schoolgebouw. Dit meisje was een paar dagen voor die tijd betrapt terwijl ze seks had met een jongen in de wc. Ze was verloofd met hem maar het is verboden seks te hebben voor het huwelijk. Na deze gebeurtenis werd zij genegeerd door haar gemeenschap, familie en studiegenoten waarna ze het besluit heeft genomen uit het leven te stappen. Ik ben op deze school geweest en tot mijn verbazing leken studenten minder geschokt door deze gebeurtenis dan ik had verwacht. "yes, it happens",¹⁶ zegt Sana (23) getrouwd en bijna afgestudeerd. Ze kon het zich voorstellen maar benoemde zelf in een soort gelijke situatie een andere manier te kiezen. Door de stad en haar familie te verlaten en zo de schande bij haar familie weg te nemen. Amita kan zich ook vinden in het besluit van het meisje. Ze legt uit dat je als vrouw je familie onherstelbare schade toe brengt en daar valt niet mee te leven.

Vrouwen mogen zich enkel bewegen binnen de normen en regels van de familie, die eer, macht en status hoog houden. Amita zegt *"De goede naam van een familie hangt onder andere samen met het gedrag van de meisjes en vrouwen"*.¹⁷ Een goede naam geeft niet alleen meer mogelijkheden binnen de gemeenschap. Het zorgt er ook voor dat een koppel uitgenodigd wordt voor feesten en partijen buiten de eigen gemeenschap. Een goede naam reikt verder dan alleen de eigen gemeenschap. In het volgende deel van dit hoofdstuk zal ik ingaan op het huwelijk, daar waar families gevormd worden en veranderen.

2.4 Het huwelijk en tradities.

In India is trouwen één van de meest belangrijke momenten in het leven van een Indiër. Het is iets wat iedereen doet en men staat raar te kijken als ik vertel dat ik misschien niet wil trouwen. Dat ik überhaupt nog niet getrouwd ben, zou binnen een gemeenschap in India nauwelijks tot niet voorkomen. In het huwelijksbootje stappen hoort bij het leven, het is een ritueel dat niet weg te denken is uit het leven van de Indiase mannen en vrouwen. Voor een vrouw is dit opnieuw een overgangsmoment waarop haar status verandert. Haar status als *kanya* of *kumarika* (ongetrouwd meisje) verandert naar *suhagin* (getrouwde vrouw) (Sharangpani 2010:252). Deze verandering is tevens een ideologische verandering zegt Sharangpani. *"From belonging to the natal home to fitting into the marital home"* (Skoda 2002 in Sharangpani 2010:252).

Amita vertelt over meerdere mogelijkheden die getrouwde vrouwen hebben. Een vrouw heeft na haar huwelijk meer kansen om op vakantie naar het buitenland te gaan, mede door de mogelijkheid van het aanvragen van een paspoort. Dit is veel gemakkelijker als een vrouw een man aan haar zijde

---

¹⁶ Citaat uit interview 21-3-2013 Udaipur

¹⁷ Informeel gesprek 24-3-2013 Udaipur

heeft. De Indiase regering maakt het voor vrouwen moeilijk om zonder man het land te verlaten. De ervaring is dat Indiase vrouwen in het buitenland in de seksindustrie terecht komen. Zij worden gelokt met mooie praatjes en de charmes van buitenlandse mannen.

Omar benoemt dat in zijn beleving Indiase vrouwen banger zijn dan westerse vrouwen. Indiase vrouwen hebben weinig van de wereld gezien, zijn vaak niet buiten de eigen stad geweest en gaan nauwelijks alleen de straat op. Dit laat zien dat Indiase vrouwen regelmatig (met uitzonderingen daargelaten) de eigen landsgrenzen, ofwel haar eigen stad nooit hebben verlaten. Dit kan ervoor zorgen dat een vrouw onwetend kan staan tegenover de wereld. Als zij getrouwd is verandert dit enigszins, ze heeft meer mogelijkheden en voelt zich over het algemeen veiliger omdat zij bij een man hoort. Wat in India betekent dat andere mannen op afstand blijven en zij geen potentiële huwelijkspartner meer is. Het huwelijk heeft dus meerdere belangen voor zowel een man als een vrouw. In het volgende stuk zal ik ingaan op het huwelijk en het gearrangeerde huwelijk.

Sharangpani zegt in haar artikel *Browsing for Bridegrooms: Matchmaking and Modernity in Mumbai* dat het huwelijk in het algemeen wordt gezien als een historisch en cultureel fenomeen, als een aspect van extreme genderongelijkheid, mannelijke dominantie en geweld (2010:254). In India worden ongeveer tachtig procent van de huwelijken gearrangeerd. Dit betekent dat de ouders of grootouders een partner kiezen voor hun (klein) zoon of dochter. Het is niet gewoon een dominante autoriteit maar dit is *embedded* in een groot sociaal-economisch systeem. Bij het arrangeren van een huwelijk zoekt de familie naar een andere familie waarmee zij bondgenoten kunnen worden. Hierin is het belangrijk dat zij een bepaalde achtergrond delen zoals klasse, kaste, een goede familie geschiedenis en religie. Op deze manier is het huwelijk een belangrijke uiting van sociale en economische grenzen (Sharangpani 2010). Een huwelijk is dus nauw verweven met religieuze ideeën, sociale waarden, normen, tradities en morele gedachten.

Moti (23) zal in november 2013 trouwen met de man met wie zij in april 2012 verloofd is. Hij is voorgesteld aan haar familie twee jaar geleden. Ze kende hem al, hij is een familievriend. Ze vertelt dat er eerst een match wordt gemaakt aan de hand van de sterren. Dit houdt in dat de data van geboortjaar, dag en tijd van beide partners worden gematched door een professioneel bedrijf. Deze verwerken de informatie in een computersysteem en tien minuten later rollen hier vijf papieren uit. Die de slagingskansen van het huwelijk weergeven aan de hand van de sterren. Moti en Eswin blijken een positieve match. Als de match negatief zou zijn, wat betekent dat het koppel niet bij elkaar past, dan gaat de verloving en uiteindelijk het huwelijk niet door. Moti laat mij een foto zien die zij kreeg toen beide families bezig waren het huwelijk te arrangeren. Het is een professionele pasfoto van het gezicht van haar

*aanstaande man. Ze zegt lachend “ik wist natuurlijk al hoe hij eruit zag, maar dit is een formaliteit die nog altijd uitgevoerd wordt”.*¹⁸

Het koppelen door middel van de sterren is een eeuwenoud ritueel dat gebruikt wordt bij het *matchen* van het huwelijk. Vroeger gebeurde dit handmatig maar tegenwoordig heeft men hier techniek voor. Het fragment laat zien hoe tijdens het arrangeren van het huwelijk moderne technieken worden toegepast en tradities meegroeien met de tijd.

De uitwisseling van foto's is een belangrijk onderdeel tijdens het arrangeren van een huwelijk, ondanks het feit dat tegenwoordig toekomstige partners elkaar (van gezicht) kennen. Vervolgens vindt er onderhandeling plaats waar familiegeschiedenis een belangrijke rol inspeelt. Het gaat hier om eventuele misstappen van een vrouw of andere vrouwelijke familieleden, eervolle religieuze uitingen en goede educatie vertelt Moti, *“Voor mannen is het vaak belangrijk dat zijn aanstaande vrouw mooi is en dat zij een goede naam heeft, zich moreel goed gedraagt”.*¹⁹ Als vrouw vindt zij het belangrijk dat een man goed opgeleid is.

In de meest gebruikelijke situatie ontmoet een jonge vrouw haar verloofde en toekomstige levenspartner de avond voor haar trouwerij vertelt Naina. De volgende dag stapt zij met een totaal vreemde in het huwelijksbootje. Het huwelijk bestaat uit dagenlang rituelen uitvoeren en feesten met de hele familie. De duur van een huwelijk hangt af van de hoeveelheid geld waar de ouders van de verloofden over beschikken. Binnen rijke families duurt een huwelijk vijf dagen of zelfs langer, in de middenklasse twee of drie dagen en binnen arme families één dag.

Naina is 39 jaar, ze is inmiddels 20 jaar getrouwd met Atman. Haar huwelijk werd gedurende drie dagen gevierd. Ze hebben één dochter samen. Azra is 18 jaar en woont bij haar opa en oma. Haar opa en oma wonen dicht in de buurt vanwaar Naina en Atman wonen. Vanwege de werkzaamheden van Naina en Atman woont Azra bij haar grootouders. Naina werkt als docent op een *government* school en Atman heeft drie eigen winkels in de papier industrie.

Naina vertelt over haar gespannenheid de avond voor haar huwelijk. Het enige dat zij had gezien van haar toekomstige echtgenoot was een foto van zijn gezicht. De eerste ontmoeting voelt onwennig en tijdens het huwelijk beschrijft ze geleefd te worden door de ceremoniële rituelen, maar ze geeft aan dat ze hier ook op voorbereid was, waardoor ze enigszins wist wat haar te wachten stond. Na het huwelijk begint de echte kennismaking tussen man en vrouw. Ik vraag haar hoe het voor haar was getrouwd te zijn met een vreemde. *“You learn to love the man”*,²⁰ is wat ze zegt.

---

¹⁸ Informeel gesprek 19-2-2013 Udaipur

¹⁹ Informeel gesprek 18-4-2013 Udaipur

²⁰ Informeel gesprek 21-2-2013 Udaipur

Het is de gebruikelijke gang van zaken dat een huwelijk wordt gearrangeerd. *“It’s the Indian way of doing things, the Indian way of life”* benoemt Sharangpani in zijn artikel (2010:257). De uitvoering van een gearrangeerd huwelijk wordt vaak door buitenstaanders begrepen als een onderdrukkend, patriarchaal mechanisme dat in direct contrast staat met het liefdeshuwelijk. Men ziet het als een contrast tussen de persoonlijke/individuele keuze en vrijheid van vrouwen versus de keuze van ouders en de gemeenschap, zegt Sharangpani (2010:255). Sharangpani noemt een aantal redenen waarom mensen ‘kiezen’ voor een gearrangeerde huwelijk. Deze zijn onder andere; kinderlijke plicht, gehoorzaamheid aan de ouders, vertrouwen in de ouders en in de inschatting over wat goed zou zijn voor het kind, maar ook het accepteren van het lot (2010:255). Mijn informanten hebben ook deze redenen genoemd, met daarbij een toevoeging van de gedachte over respect, respect voor je ouders laat je zien door mee te gaan in de keuze in levenspartner die zij maken voor hun kind. Het meest prettig aan het gearrangeerde huwelijk noemt Aditi (20), is de loyaliteit van de jongen. Als het huwelijk niet gearrangeerd is, lijkt het of de man niet loyaal is aan zijn vrouw. Hij gaat makkelijker weg, of hij gaat vreemd. Als een huwelijk gearrangeerd is betekent dit dat de jongen heel serieus is. Dit geeft zekerheid vertelt Aditi. Aditi is vrijgezel, ze weet dat haar ouders bezig zijn met een aantal jongens. Dit kost tijd en tot nu toe houden ze haar hier nog buiten. Daarnaast noemen mijn informanten dat het moeilijk is jongens te ontmoeten. De enige mogelijkheid is om op school met jongens in contact te zijn in de jaren voordat een meisje gaat trouwen. Een meisje verhuist namelijk vrijwel altijd van het ouderlijk huis naar het huis van haar schoonfamilie. Vanwege de gescheiden werelden en het huishoudelijk werk van een vrouw komen de verschillende sekse elkaar weinig tegen. Waardoor het arrangeren van een huwelijk een uitkomst lijkt om een geschikte levenspartner te vinden. Mensen die voor het gearrangeerde huwelijk zijn, noemen vaak het argument dat er minder scheidingen plaats vinden binnen het gearrangeerde huwelijk. Dit zou met de eventuele geschiktheid en verbinding van beide levenspartners te maken kunnen hebben? Of is de mogelijkheid om te kunnen scheiden veel kleiner?

2.4.1 Scheiden een mogelijkheid?

In India hebben zonen een gelimiteerd veto in de keuze van een toekomstig partner, maar ze hebben uiteindelijk een kleine rol in het maken van de definitieve keuze (Fuller en Narastmhan 2008).

Dochters hebben in principe geen enkele invloed op de uiteindelijke keuze van de toekomstige partner. In een casus die Fuller en Narastmhan beschrijven in hun artikel wordt het leven van een dochter totaal verwoest door de keuze van de grootvader voor de partner van zijn kleindochter. Dat hij een dronkaard is maakt de grootvader niet uit, het belangrijkste is dat zijn kleindochter trouwt binnen de familiale voorouderlijke status (Fuller & Narastmhan 2008:746).

In India ben ik soortgelijke verhalen tegengekomen. Indiërs vertelden over vrouwen die uiteindelijk scheiden van hun man vanwege zijn drinkgedrag. Een echtscheiding is een zware last om te dragen als vrouw. Het zet de gescheiden vrouw onder aan de sociale ladder. Welvaart, klasse of kaste zijn niet meer van belang bij een eventueel volgend huwelijk. *“people see a divorced woman as a whore”*,²¹ zegt Mahesh terwijl we door het centrum van lokaal Udaipur wandelen. Soms heeft een vrouw geluk en kan ze nog trouwen met een man uit de lagere (laagste) kaste. Het is beter getrouwd te zijn met iemand ook al komt deze uit een lagere kaste dan gescheiden door het leven te gaan. In hoeverre kan men spreken over minder scheidingen binnen het gearrangeerde huwelijk als scheiden een sociale zelfmoord betekent? Kan men op deze manier een vergelijking maken tussen het liefdes- en het gearrangeerde huwelijk?

2.4.2 Geschikte levenspartner volgens een vrouw.

Vrouwen in Udaipur zijn zich ervan bewust dat niet overal ter wereld het huwelijk wordt gearrangeerd. Vrouwen lijken zich hier op een bepaalde manier voor te excuseren. *“I know it’s different in your country, but here it’s just the way it goes”*²² zegt Vela. Vela (21) studeert aan de *Pacific University* in Udaipur. Ze is vrijgezel en ze heeft de indruk dat haar ouders nog niet bezig zijn met het zoeken naar een partner voor hun dochter. Voor haar is dit prettig omdat zij eerst haar studie af wil maken en voor nu het leven goed voor haar is. Voor Vela is iemand een geschikte levenspartner als hij, ten eerste, uit dezelfde kaste komt. Ten tweede over voldoende geld beschikt, en ten derde de goede familienaam van de jongen. Tot slot de persoon zelf. Dit representeert wat ik van al mijn informanten heb begrepen, namelijk dat de drie eerst genoemde thema’s in die volgorde het belangrijkste worden gevonden in het vinden van een geschikte partner. Als eerste altijd kaste, dan financiële zekerheid en/of educatie en vervolgens familie geschiedenis, waarvan familienaam en eer goed moeten zijn. Na de goedkeuring op al deze gebieden vindt er een huwelijk plaats, wat een grootte gebeurtenis is in het leven van een man en vrouw. Maar na deze ceremoniële feestelijkheden beginnen de onderhandelingen als een vrouw bij haar man en zijn familie komt wonen.

2.5 Voorschriften en een onderhandeling.

“Aan de manier van kleden is te zien of een vrouw getrouwd is of niet, als een vrouw getrouwd is behoort zij een sjaal om haar borsten te hangen”,²³ zegt Nayana. Nayana (24) is een jaar geleden getrouwd met Lucky. Sindsdien woont zij bij zijn ouders. Ze mag haar studie nog afmaken en ik

---

²¹ Informeel gesprek 24-2-2013 Udaipur

²² Informeel groeps gesprek 13-2-2013 Udaipur

²³ Informeel gesprek 13-2-2013 Udaipur

ontmoet haar dan ook op de universiteit waar zij studeert. Ze moet over haar t-shirt (met tekst of print) een sjaal dragen, deze beslissingen worden door haar schoonfamilie genomen.

Het is opvallend dat alle vrouwen van ongeveer boven de 35 jaar traditionele kleding dragen, zij dragen sari's of andere kleurrijke Indiase kleding, terwijl de jongere generatie, van kind tot midden twintiger in een spijkerbroek en T-shirt met een Engelse tekst of print rond lopen. De Sari is het meest bekende Indiase kledingstuk. Er zijn veel verschillende sari's die ook heel verschillend gedragen worden.

Jonge vrouwen dragen sari's tijdens speciale gelegenheden, zoals het huwelijk of belangrijke familie aangelegenheden vertelt Moti. Moti studeert af in juni 2013 en heeft sinds enkele maanden een baan. Na haar huwelijk weet zij niet of zij haar baan zal kunnen behouden, "*probably not*",²⁴ zegt ze als ik hier naar vraag. Als ik vraag of ze dit jammer vindt, zegt ze het geen probleem te vinden. Ze benoemt ook geen last te hebben van onzekerheid over haar toekomst wat betreft werk. Moti benoemt dat ze dit al weet sinds haar kindertijd. Meisjes weten wat er van hen verwacht wordt en zo zal het verlopen. Dit is de weg die het meisje behoort te volgen. Ze behoort te trouwen met de voor haar aangewezen man en vervolgens gaat ze bij zijn gezin wonen. "*That's the way it goes*",²⁵ zegt Moti.

In veel gevallen delen de net getrouwden samen een kamertje en draait het meisje mee in het huishouden van haar schoonmoeder. Er vindt vaak een bepaalde onderhandeling plaats tussen schoonmoeder en schoondochter. Dit gaat vaak over zaken als werken, wat voor kleding de schoondochter wel of niet mag dragen en hoe zij zich dient te gedragen, vertelt Safia.

Nayana vertelt dat ze een jaar strijd heeft gehad met haar schoonfamilie. Zij komt uit een *open-minded* familie en de familie van haar man noemt ze meer traditioneel. Hierin botsten gedachten over hoe zij zich behoort te gedragen volgens haar schoonfamilie en hoe zij zich wil gedragen met elkaar. "*Ik mocht vanaf het begin van de avond niet meer naar buiten, overdag moest ik zeer verhullende kleding dragen en dit was ik niet gewend*",²⁶ vertelt Nayana. Tijdens deze onderhandelingen heeft haar man altijd achter haar gestaan. "*Hij steunde me in mijn onderhandeling met zijn ouders*",²⁷ vertelt ze. Nayana wilde aan het begin van de avond nog naar buiten kunnen en qua kleding wilde ze meer keuzevrijheid. Deze onderhandelingen maken zichtbaar hoe vrouwen hun persoonlijke traditie bewaken en hier over onderhandelen.

De schoondochter moet de regels van haar nieuwe gezin goed begrijpen zodat ze de familie niet te schande zet. Deze strijd wordt door veel schoonmoeders en schoondochters gevoerd. Het klinkt voor mij ook als een strijd tussen generaties. Waarin onderhandelingen plaatst vinden over

---

²⁴ Informeel gesprek 19-2-2013 Udaipur

²⁵ Informeel gesprek 18-4-2013 Udaipur

²⁶ Informeel gesprek 19-2-2013 Udaipur

²⁷ Informeel gesprek 19-2-2013 Udaipur

veranderende tradities. De moeder die haar schoondochter leert over de normen en regels vanuit haar familie met daartegenover de schoondochter die haar normen en regels meeneemt vanuit haar ouderlijk huis.

Na een jaar hebben Nayana en haar schoonmoeder de balans aardig gevonden en voelt Nayana zich prettig en geliefd in haar nieuwe gezin. Ze zijn tot een compromis gekomen waarbij Nayana om 21.00 thuis is en ze altijd een sjaal draagt over haar kleding. Maar haar kleding mag zij wel zelf uitkiezen. Er is vertrouwen ontstaan tussen de vrouwen. De schoonmoeder en schoondochter hebben onderhandeld en hebben hierin beide een balans weten te vinden.

*"I'm not married, so i can wear western clothes",*²⁸ zegt Safia. Alleen de restricties van haar ouders zijn voor haar belangrijk. Als zij te bloot over straat zou lopen zou zij gezien worden als 'goedkoop', anderen zullen haar hierop kunnen veroordelen en dit zou de familienaam kunnen schaden. Ze beschrijft dat het tevens reactie zal oproepen op straat, ze zou nageroepen kunnen worden wat haar een onveilig gevoel zou geven. Ook benoemt zij, net als Nayana, dat haar keuzevrijheid in kleding zal veranderen wanneer zij zal trouwen en haar schoonfamilie (mee) bepaald aan wat zij wel en niet dragen mag.

Safia krijgt geregeld de vraag waarom zij nog niet getrouwd is. Ze benoemt dit lastig te vinden, de gemiddelde leeftijd waarop een meisje trouwt is maximaal 24 jaar. Ze weet niet waarom haar ouders nog geen man hebben voorgesteld. Ze wacht op het moment dat haar ouders hierover beginnen. Ik vraag of ze het idee heeft dat haar ouders hier al mee bezig zijn, waarbij ze haar schouders ophaalt en met enige pijn lijkt te zeggen dat zij hier totaal buiten wordt gehouden.

De onderhandelingen over de voorschriften lijken altijd in beweging met elkaar. Of een vrouw getrouwd is of niet. De vrijgezelle vrouw onderhandelt met haar ouders en de getrouwde vrouw onderhandelt met haar schoonouders. Ik zie dit als een generatiestrijd van onderhandeling, een onderhandeling tussen traditie en invloeden van processen van mondialisering en moderniteit. Daarnaast maken deze situaties vormen van *agency* en *structure* zichtbaar. Het gedrag en/of handelingsmogelijkheden van het meisje ten aanzien van de structuren in het huis van haar schoonfamilie, maar ook breder, de structuren in de stad Udaipur in samenwerking, onderhandeling en in strijd met *agency*.

---

²⁸ Informeel gesprek 19-2-2013 Udaipur

3. *City of love*

Liefde is een verslaving.

De gehele periode dat ik in India was, is het liedje Hookah bar een hit geweest. Op elke hoek van de straat, zittend in een taxi, in restaurantjes en op de televisie was dit nummer te horen. Op de daken van huizen stonden kinderen de bewegingen vanuit de clip na te doen, voor de televisie in de woonkamer en uiteindelijk stond ik zelf ook achter mijn laptop op mijn dakterras de clip te bekijken en de bewegingen te kopiëren. Na een tijdje kwam ik erachter wat er eigenlijk gezongen werd. Het liedje gaat over liefde. Hookah bar betekent shisha, hookah refereert aan een waterpijp. In het refrein wordt gezongen dat liefde net zo verslavend is als een waterpijp. Bijna alle Bollywood liedjes gaan over liefde, door alle films speelt een liefdesverhaal, in de ene film is de liefde meer op de voorgrond dan bij een andere. Wat opvalt is dat alle huwelijken in Bollywood films als liefdeshuwelijk worden weergegeven. Er worden vrijwel geen gearrangeerde huwelijken getoond. "It's all about love and falling in love",²⁹ zegt Amita als we samen een film kijken.

Bovengenoemd fragment laat zien hoe groot de bereikbaarheid van media is, en hoe effecten van mondialisering nationale en lokale plekken bereiken en gedachten over het liefdeshuwelijk een eigen vorm krijgen. India is in de ban van liedjes, film en televisie. Meestal gaat het over liefde, en vooral romantische liefde.

3.1 *Media.*

De processen van mondialisering en modernisering binnen de lokale samenleving worden sterk beïnvloed door de werking van de mondiale media. Ook in Udaipur zijn media (film, radio, televisie, *smartphone* en internet) belangrijk. Bollywood films zijn onder andere belangrijk voor een Indiër. Voor een Indiër is het een feest en een vorm van ontspanning om naar de bioscoop te gaan en thuis staat de televisie de hele dag aan. Kinderen dansen vanaf de televisie de Bollywood pasjes na en jongeren en volwassenen praten over de verschillende karakters, acteurs en presentatoren. In Bollywood films worden liefdesverhalen in combinatie met komedie of actie getoond. Hierin zijn plaatsen buiten India zichtbaar of het speelt zich af in grote steden als Mumbai, het hart van Bollywood, of New Delhi. Films die beelden uit Europa of Amerika laten zien zijn favoriet. "People don't have the opportunity to go there, so they like to see it on screen",³⁰ zegt Baber. Beelden worden opgezogen in de structuren van het dagelijks leven. Deze worden vergeleken, gebruikt en toegepast in het leven van een Indiër. Hier worden beelden gecreëerd en aan de verbeelding

---

²⁹ Informeel gesprek 20-4-2013 Udaipur

³⁰ Informeel gesprek 31-3-2013 Udaipur

gesleuteld. Het westen wordt geromantiseerd tot een plek waar alles mogelijk is en iedereen gebruik kan maken van de overvloed aan goederen.

In gesprek met Azra vertelt ze me het liefst naar Bollywood films te kijken. Maar ook Hollywood films bekijkt ze graag. Ze vindt dat Hollywood films meer diepgang hebben en vaak over meer wezenlijke dingen gaan. *“Bollywood vertolkt vaak een oppervlakkige verhaallijn wat in de werkelijkheid niet zou kunnen”*,³¹ zegt Azra.

Daarnaast is internet een opkomend fenomeen waar veel jonge vrouwen zich dagelijks mee bezig houden. Ze hebben bijna allemaal een *smartphone* waarmee ze toegang hebben tot veel informatie. Via *What's app* en *Facebook* communiceren jonge vrouwen met elkaar maar ook met mensen buiten de grenzen van hun natie. Het hebben van contacten met buitenlanders is interessant. Het geeft een vorm van status. Via *Facebook* willen veel Indiërs ‘vrienden worden’, met mij en andere buitenlanders. Ook mensen die ik nooit heb ontmoet sturen mij vriendschapsverzoeken. Voor Indiërs is het een vorm van status om contacten met buitenlanders te onderhouden vertellen meerdere informanten. Een buitenlander heeft een hoge status in India wat ervoor zorgt dat een Indiër ook status krijgt toebedeeld als deze vele buitenlandse contacten heeft. Ook zijn Indiërs actief op *Facebook* in het uiten van dagelijkse bezigheden of het noemen van voor hen belangrijke festiviteiten. Bijvoorbeeld het holifestival wat uitgebreid wordt genoemd op *Facebook* in de vorm van wenskaarten die Indiërs elkaar sturen. Dit maakt zichtbaar hoe Indiërs sociale media gebruiken voor het uiten van identiteit. Waarin een Indiër zich onder andere profileert via zijn of haar *Facebook* profiel. Daarnaast groeten zij hun goden of wensen zij hun goden een goede verjaardag via *Facebook*. Dit plaatsten Indiërs bij zichzelf en elkaar op het *Facebook* profiel. Bestaande teksten over liefde worden veelal door vrouwen op het eigen *Facebook* profiel geplaatst. Bijvoorbeeld teksten waarin over romantische liefde wordt geschreven en een vrouw hier een centrale plek in vertolkt, over schoonheid en/of kracht van vrouwen, of teksten waarmee de ander wordt opgeroepen zich niet met het leven van een ander te bemoeien. Met de volgende teksten die mijn informanten plaatsen op hun eigen *Facebook* profiel als voorbeeld;

*“My life my rules my attitude my mistakes who the hell to judge me?”*³²

Het is een mode verschijnsel dat jongeren dit soort teksten op een openbaar profiel binnen de sociale media plaatsen. Indiase vrouwen zijn hier geen uitzondering op. Over de hele wereld plaatsen mensen teksten binnen sociale media waarmee ze klaarblijkelijk iets willen zeggen. Het zijn

---

³¹ Open interview 15-4-2013 Udaipur

³² Tekst gelezen op het *Facebook* profiel van mijn informanten

bestaande teksten gekopieerd vanuit andere pagina's en op het eigen profiel geplaatst. Mijn informanten geven aan een bepaalde tekst mooi te vinden of bij zichzelf te vinden passen waardoor ze een tekst plaatsten op hun profiel. Ook sturen ze teksten door aan elkaar of aan mij via sociale media vormen zoals *what's app* of *Facebook*. Hiervoor geldt ook de tekst mooi te vinden, het ermee eens zijn of iets duidelijk willen maken. Bovenstaande tekst vind ik opvallend, als ik hiernaar vraagt zegt Nayana dat ze hier niet naar kan leven maar wel naar zou willen leven. Het betekent voor haar dat ze in een wereld zonder oordelen zo willen leven. *"Ik leef het leven op mijn manier en ik wil niet dat je me daar op veroordeeld"*,³³ zegt ze.

Ook opvallend vind ik de volgende tekst

*"Just because her eyes don't tear doesn't mean her heart doesn't cry. And just because she comes off strong, doesn't mean there's nothing wrong."*³⁴

Nayana en Moti hebben beide deze tekst geplaatst. Ze vertellen dat ze het mooie woorden vinden. Omdat achter elke vrouw haar glimlach ook verdriet zit. Vrouwen lijken sterk maar dit betekent niet dat het leven ook daadwerkelijk makkelijk is. Zelf ervaren ze dit niet op deze manier. Nayana heeft een gelukkig huwelijk en Moti is gelukkig verloofd zeggen ze beide. Ze benoemen beide geluk te hebben gehad. Ze hadden het slechter kunnen treffen vertellen beide vrouwen. Door bijvoorbeeld een ongelukkig gearrangeerd huwelijk of een moeilijke relatie met hun schoonfamilie.

Het debat omtrent het huwelijk is een veel besproken fenomeen via populaire media in India. Sharangpani zegt hierover in haar artikel dat populaire media zoals film, televisie series, *talk shows*, online discussie fora's en *lifestyle magazines* constant gevuld zijn met het debat over de voors- en tegens van het gearrangeerde versus het liefdeshuwelijk (2010:255). Het gearrangeerde huwelijk wordt gezien als een onderdrukkend mechanisme wat in direct contrast staat met het liefdeshuwelijk. De discussies gaan over vrouwen hun persoonlijke en individuele keuzes en vrijheid, versus de stem van haar ouders en de gemeenschap (Sharangpani 2010:254/255). Ideeën en gedachten over vrijheid en keuze heb ik veel besproken met mijn informanten. Ook merk ik dat mijn informanten mijn 'vrijheid' interessant vinden. Ze wilden weten hoe mijn leven eruit ziet en welke keuzes ik alleen mag maken. Het feit dat ik naar India kan en mag komen spreekt de verbeelding van mijn 'vrijheid', mijn mogelijkheden en 'vrijheid' in keuzes aan. Hierin lijkt dit te kunnen suggereren dat ik een grotere *agency* (handelingsmogelijkheid) heb dan mijn Indiase informanten. Maar zegt Sewell, het gaat niet over een grotere *agency*, het gaat om de omgeving van de mens. Het

---

³³ Informeel gesprek 19-2-2013 Udaipur

³⁴ Tekst gelezen op het *Facebook* profiel van mijn informanten

geboorteland, en in welke structuren mensen leven hebben effect op hoe mensen omgaan met en gebruik kunnen maken van *agency* (1992). Hiermee komen argumenten van Ingold overeen waarin hij beargumenteerd dat de mens *agency* is (2011). Wat betekent dat de omgeving er alles mee te maken heeft hoe een mens zijn *agency* in kan zetten en gebruiken. Vanuit mijn omgeving is het geaccepteerd dat een vrouw alleen naar het buitenland vertrekt. De verbazing van jonge Indiase vrouwen die uit een structuur komen waarin dit vrijwel niet mogelijk is, lijkt dan ook logisch.

3.1.1. *mondialisering.*

Drie eeuwen geleden werd men zich al bewust van connecties tussen verschillende gebieden en plaatsen (Eriksen 2007:1). De laatste decennia hebben processen van mondialisering ervoor gezorgd dat het gevoel van tijd en ruimte is veranderd. Het gemak waarmee informatie in grote snelheid over de wereld verplaatst, is indrukwekkend te noemen. Dit heeft effect op de lokale gebieden en plaatsen die het bereikt. Hedendaagse processen van mondialisering hebben effect op de markt, communicatie, netwerken en relaties en zorgen voor vele veranderingen binnen de economie, samenleving, cultuur en politiek (Ghosh 2011). Processen van een mondiale samenleving hebben ook weerslag op de traditionele samenleving. De vormen van mondialisering zijn verschillend vanwege de verschillende geschiedenis van samenlevingen, sociale structuren en culturele kenmerken (Ghosh 2011:153). Dit raakt elkaar, voegt zich samen, verandert en vloeit in elkaar over. De afgelopen tijd zijn er vele en snelle veranderingen geweest in de wereld, processen van mondialisering hebben effect op het dagelijks leven van mensen. Grote metropolen als New Delhi en Mumbai zijn de afgelopen tien jaar razendsnel aan grote veranderingen onderhevig. Gedachten en ideeën over liefde zijn ook aan verandering onderworpen. Dit is een onderdeel van het grote proces dat mondialisering met zich meebrengt. Liefde en vooral de romantische liefde is een onderwerp dat op vele manieren besproken, bezongen en uitgespeeld wordt. In film, op televisie en in liedjes gaat het veel over liefde. Liefde is belangrijk voor mensen en daarbij legt het processen van identiteitsvorming, genderverhoudingen, cultuur, tradities, verwachtingen en regels bloot. Het lijkt alsof de media tonen dat het liefdeshuwelijk de ideale en meest voorkomende vorm van huwelijk is, maar in werkelijkheid is het gearrangeerde huwelijk het meest voorkomend in India. Media hebben hier een groot effect op. Media zorgt ervoor dat ideeën over liefde vanuit andere delen van de wereld het continent bereiken. Dagen de lokale structuren uit en deze vinden uiteindelijk hun eigen vorm, bijvoorbeeld in het 'nieuwe' *love-arranged* huwelijk. Werken processen van modernisering en mondialisering ook individualisering in de hand? Is de romantische liefde meer een individuele keuze waarbij individualisering wordt versterkt?

Door onder andere media is het mogelijk dat mondiale gedachten en ideeën effect hebben op de omgeving van jonge Indiase vrouwen in Udaipur. In de (lokale) media zijn berichten te vinden waarin schrijvers de mogelijkheid krijgen om over seksualiteit en vrouwen *empowerment* te schrijven. Een voorbeeld hiervan kwam ik tegen in een artikel in 'The Times of India' waarin een auteur schrijft over seksuele vrijheid. Hij beschrijft dat dit in het westen na de verlichting is veranderd en maakt een koppeling naar India, met de hoop dat dit in India steeds meer zal gebeuren naar mate 'de nieuwe media' zich ook in de Indiase samenleving verankerd.

*"We should think of sexual freedom like we think of democracy"*³⁵

*India kent een volhardend patriarchaal systeem richting vrouwen en hun seksualiteit. Vanaf de achttiende eeuw is de 'mindset' veranderd in het westen, de stemmen van vrouwen werden publiekelijk gehoord, vrouwen werden beluisterd in verhalen, poëzie en in filosofieën. Dit heeft voor een deel te maken met de nieuwe media, dit heeft een groot effect op veranderingen in de manier waarop mensen denken. Hij beschrijft dat in urban India vandaag de dag het feministische bewustzijn sterk is, met de hoop dat het nog meer kracht zal winnen.*³⁶

Dit soort berichten staan in grote regionale kranten, worden gelezen door mannen en vrouwen en vervolgens worden gedachten hierover verspreid door middel van andere vormen van media of tussen mensen onderling. Media geven vrouwen een stem, stof tot nadenken en informatie over wat er in de grote steden plaats vindt. Ook educatie heeft een grote rol in vrouwen *empowerment*. Onderwijs zorgt er in eerste instantie voor dat vrouwen een krant kunnen lezen en media in welke vorm dan ook kunnen volgen en hierop kunnen anticiperen. Met andere woorden, processen van mondialisering zijn onderdeel in het ontstaan van onderhandelingen en 'nieuwe' beelden, gedachten en ideeën over liefde in India. En ook vrouwen *empowerment* is mede door processen van mondialisering en media gegroeid en heeft de mogelijkheid zich sneller en makkelijker te verspreiden.

3.2 Ontstaat er individualisering?

Een ander effect van processen van mondialisering is individualisme. Vrouwen krijgen meer mogelijkheden te studeren, te werken en te communiceren met de buitenwereld. Dit heeft invloed op de rol van dragers van culturele gedachten, ideeën en tradities. Door de verspreiding van het

---

³⁵ The Times of India, Jaipur, 13-02-2013

³⁶ Vertaling en kort samengevat.

kapitalisme veranderen de behoeften van de mensen. Vrouwen krijgen mogelijkheden om te gaan werken en mensen krijgen meer geld te besteden (Ghosh 2011). Hierdoor veranderen *agency* en *structure* razendsnel en zijn constant in onderhandeling met elkaar. Ghosh spreekt over een opkomende *shopping* trend, die voor banen voor jonge vrouwen zorgt en een positief effect creëren voor het toenemende aantal kopende vrouwen. Hij spreekt over '*gendering of jobs*' (Ghosh 2011). Waarin er werk ontstaat voor vrouwen door vrouwen. Deze effecten versterken het individualisme omdat vrouwen een steeds minder afhankelijke rol vervullen ten aanzien van een man en hierdoor steeds meer eigen keuzes kunnen maken. De term individualisme omvat een groot complex systeem zeggen Beck en Beck-Gernsheim in hun boek *The normal chaos of love* (1995). Individualisme is een veelsoortig en dubbelzinnig fenomeen zeggen Beck en Beck-Gernsheim, of misschien wel meer een sociale transformatie. Individualisme impliceert aan de ene kant de vrijheid om te kiezen en aan de andere kant in overeenstemming zijn met geïnternaliseerde eisen. En aan de ene kant verantwoordelijk zijn voor jezelf en aan de andere kant is men afhankelijk van voorwaarden die totaal buiten het eigen bereik zijn (1995:7). Dit is zichtbaar in de levens van mijn informanten. Jonge vrouwen die hun studie hebben afgerond, vinden een baan en hebben de mogelijkheid eigen geld te beheren en hier mee te doen wat zij willen. Maar op het moment dat zij gaan trouwen beslist de schoonfamilie of zij wel of niet hun werkzaamheden verder mogen voort zetten. In Udaipur speelt de familie en gemeenschap een bepalende rol. Deze veranderingen voor en door vrouwen zijn aanwezig in Udaipur, veel jonge vrouwen (waar onder mijn informanten) hebben meer mogelijkheden in onderwijs en hierop volgend kansen op de arbeidsmarkt. De trend van individualisme heeft de gemeenschap niet geheel bereikt, het belang van familie en gemeenschap en de culturele regels die hierin bewaard liggen blijven boven persoonlijke wensen gelden. De strijd tussen de wensen vanuit het gezin en familie versus alle mogelijkheden waar mijn informanten mee te maken hebben zorgt er voor dat mijn informanten aan de ene kant westers georiënteerd denken en aan de andere kant zich strikt gedragen naar de tradities en regels die de omgeving van ze vraagt.

De vrije markt en media vandaag de dag overtreffen de territoriale, nationale en culturele grenzen en bieden individuen een keus en vrijheid op het gebied van culturele ideologische voorkeuren (Ghosh 2011:168).

Ook de langzame transformatie van het uiterlijk volgens de laatste mode uit het westen zorgt voor een totaal andere aanblik (Ghosh 2011). De noodzaak van onderwijs voor meisjes is ook in India belangrijk en al deze factoren samen zorgen ervoor dat jonge vrouwen een ander beeld krijgen over meer mogelijkheden in het leven. Er ontstaat een verlangen naar de mogelijkheden die het westen lijkt te bieden. Dit heeft invloed op de lokale structuren en *agency* van de mens. Deze grote veranderingen zorgen voor transformatie van ideeën waardoor vrouwen andere keuzes zouden

kunnen maken. Hierin vinden veranderingen in gedachten over de romantische liefde en het gearrangeerde huwelijk plaats. Ontwikkelingen binnen deze thema's blijven in de media mee bewegen op de tendensen van veranderingen. De romantische liefde wordt aantrekkelijk, maar de paradox tussen de regels vanuit de gemeenschap versus de aantrekkingskracht van het 'andere', het westen, wordt hierin zichtbaar. De Indiase jonge vrouw staat tussen deze twee vuren in. Zij is de belichaming van de moderne Indiër en de traditionele cultuurdrager.

3.3 Haat-liefde naar het westen en identiteit.

In mijn contacten met de lokale Indiase bevolking is merkbaar dat er bij hen een soort van 'lust' of 'verlangen' is naar de mogelijkheden van leefstijl en de ontwikkelingsvrijheid die in de westerse landen bestaat. Dit is te merken in de interesse in het westen en het kopiëren en adoreren van gedragingen, manier van kleden en leefstijl. De lokale bevolking doet dit na vanuit alle vormen van media zoals films, series en andere vormen van Amerikaanse of Europese televisie. Maar ook (westerse) reclames³⁷ en toeristen vinden de Indiërs een interessant fenomeen. Ik merkte dat mijn vrouwelijke informanten vonden het interessant hoe ik me kleedde, bleven mijn schoonheid benoemen en wilden graag met mij gezien worden.

Indiase mannen hebben een bepaald beeld over westerse vrouwen, waarin zij denken dat westerse vrouwen makkelijk het bed in te krijgen zijn. Dit omdat zij het gemak zien waarmee westerse vrouwen met mannen spreken, in contact zijn en omgaan. Ook weten Indiërs dat in het westen het minder belangrijk is als maagd het huwelijk in te gaan vertelt Baber tijdens een interview over de omgang tussen mannen en vrouwen in India. Waardoor ideeën over westerse vrouwen de verbeelding aanspreken. Deze verbeelding zorgt ook voor een vorm van afkeer ten aanzien van de westerse cultuur en moraliteit. Vanuit afkeer ontstaat trots voor wat eigen is. Ik merk een sterke trots in India, trots op tradities, cultuur, normen, waarden en gedragingen. Indiërs vertellen mij graag over hun eigen manier van denken, bewegen en leven. Hierin zie ik een paradox tussen het verlangen naar westerse manieren van leven versus een bewaking van authentieke traditionele eigenheid. Appadurai geeft hier de term *long-distance hatred* aan. Dit is een zeer complex proces en uit zich in vele vormen (Appadurai 2006:119).

Amita kijkt niet naar westerse vrouwen als hoeren, ze weet dat de westerse omgeving het niet afkeurt als een vrouw geen maagd meer is voor het huwelijk. "Het hangt totaal af van wat de omgeving vindt",³⁸ zegt Amita. De omgeving bepaalt de normen en structuren waarin

---

³⁷ Wat me opviel is dat veel reclames westers georiënteerd zijn. Veel blanke westerse gezichten of licht gekleurde Indiërs die de reclame borden sieren. Hoe blanker hoe mooier is het algemene idee over schoonheid in India.

³⁸ Informeel gesprek 17-3-2013 Udaipur

men kan bewegen. Ze vindt de vrijheid en de mogelijkheden die 'wij' in het westen hebben heel goed, hier zou ze graag een voorbeeld aan willen nemen. Maar op mijn navraag of er iets ook niet prettig is aan het westen zegt ze, "de westerse wereld mist ook een vorm van moraal en hebben geen tradities".³⁹

Dit fragment laat zien hoe bewust Amita zich is van de gemeenschap waar zij in leeft. Zij is zich bewust van de structuren waarin zij drager is van gedragsregels, maar ook van de verschillen tussen mensen, gemeenschappen en landen over de wereld.

Amita vertelt dat zij zich soms aan tradities houdt waarvan ze niet weet wat de reden of de gedachte achter de traditie is. Veel tradities hebben eeuwenoude verhalen en betekenis, maar dit is voor haar niet bekend. *"Maar dat maakt niet uit",⁴⁰ zegt ze, "het is een traditie en de uitvoering van traditie is belangrijk".⁴¹* Tradities zijn belangrijk, daar houdt men zich aan. *"It's a part of who we are".⁴²* Hierin draagt zij een stuk culturele identiteit. Zij voert deze tradities uit zonder te weten wat de betekenis is, ze weet dat zij drager is van culturele, traditionele en identiteitsvormende aspecten. Dit is onlosmakelijk gekoppeld aan wie zij is als Indiase vrouw en hoe zij dit representeert.

Identiteit wordt bepaald door verschillende factoren. Elk mens bezit meerdere verschillende identiteiten en deze kunnen transformeren en los van elkaar bewegen. Factoren die bijdragen aan de vormen van identiteit zijn gender, etniciteit, seksualiteit, leeftijd, nationaliteit, religie, kaste, klasse et cetera. Deze factoren samen vormen de culturele identiteit. De culturele identiteit kan onder druk komen te staan als er veranderingen plaats vinden vanuit westerse ideeën die overgenomen worden en transformeren naar een passende vorm binnen de lokale structuren in Udaipur.

3.4 Het huwelijk vandaag de dag, het westen vermengt met traditie?

De manier waarop een huwelijk wordt georganiseerd is gedurende de afgelopen decennia aan verandering onderhevig. In India is achttien jaar de legale leeftijd om te mogen trouwen volgens de wet. Op het platteland wordt deze regel niet altijd in acht genomen. Hier worden meisjes van twee of drie jaar uitgehuwelijkt aan een jonge man van begin twintig. De meisjes blijven in deze situatie bij hun ouders wonen tot zij 'vrouw' worden, dit is het moment waarop zij gaan menstrueren.

Het wettelijk bepalen van een legale leeftijd om te mogen trouwen is iets van de laatste decennia. Er wordt belang gehecht aan rechten voor vrouwen, bijvoorbeeld het recht op educatie, het recht om publiekelijk van zich te mogen laten horen en zich op de arbeidsmarkt te mogen

---

³⁹ Informeel gesprek 17-3-2013 Udaipur

⁴⁰ Informeel gesprek 17-3-2013 Udaipur

⁴¹ Informeel gesprek 17-3-2013 Udaipur

⁴² Citaat 17-3-2013 Udaipur

begeven, toont dit aan. In grote steden groeperen vrouwen zich om op te komen voor eigen belangen en deze op te eisen. Ook kleine lokale groepen vrouwen komen samen om onrecht ten aanzien van vrouwen aan het licht te brengen, bijvoorbeeld de *Gulabi gang* (roze bende), de grootste vrouwen organisatie in India⁴³.

Door mijn informanten in Udaipur wordt er verschil gemaakt tussen drie vormen van huwelijk. Het *arranged marriage*, *love-arranged marriage* en het *love marriage* vertelt Mahesh. Waarbij het voor mij doet lijken, dat het voor Indiërs belangrijk is dat een huwelijk niet alleen maar gearrangeerd is maar dat er ook sprake was van liefde. Binnen de literatuur en binnen discussies over het liefdes versus het gearrangeerd huwelijk gaat het voornamelijk over deze twee vormen. Het *love-arranged* huwelijk is voor mij op dat moment een nieuw begrip. Hierbij krijg ik de indruk dat het belangrijk is voor mij als buitenstaander te begrijpen dat liefde ook voor hen belangrijk is in een wereld van het gearrangeerde huwelijk. Het lijkt een soort overtuiging te zijn om te moeten voldoen aan het beeld van de westerse wereld. Het *love-arranged* huwelijk is iets van de afgelopen twintig jaar vertelt Mahesh. Sinds de komst van steeds meer ideeën over het liefdeshuwelijk en de lust naar gedachten uit het westen, spreekt men ook van het *love-arranged* huwelijk.

Mahesh vertelt mij dat zijn huwelijk een *love-arranged* huwelijk was. Hij zag Jalaja (nu zijn vrouw) voor het eerst op een feest en wist dat zij zijn vrouw zou moeten worden. Hij ging op zoek naar wie zij was en uiteindelijk bleek dat zij van dezelfde kaste was als hijzelf. Hij heeft een *matchmaker* opgezocht en nagecheckt of het een goede *match* zou zijn. Toen dit zo bleek te zijn heeft hij haar vervolgens een brief geschreven en daarna zijn ouders naar die van haar gestuurd om over een huwelijk te onderhandelen. Waarbij zij hebben besloten dat het huwelijk mogelijk was. Dit noemen de Indiërs een *love-arranged* huwelijk. Waarbij de liefde die er in eerste instantie was als het meest belangrijke wordt ervaren. Mahesh herhaalt meerdere malen "*my marriage is based on love*".⁴⁴

Sharangpani zegt hierover dat vanuit zijn onderzoek een vrouw die haar huwelijk laat arrangeren door haar familie vaak wordt gezien als traditioneel en conservatief. Terwijl vrouwen die hun eigen partner kiezen worden gezien als progressief, modern en onafhankelijk (2010:255). Udaipur is meerdere malen door mijn informanten conservatief en traditioneel genoemd. Het lijkt alsof zij in strijd zijn met deze noemer en een tussenweg zoeken door het *love-arranged* huwelijk als belangrijkste vorm van beide te onderstrepen. Het excuseren voor het gearrangeerde huwelijk als ik in gesprek ben met Indiërs maakt voor mij duidelijk dat Indiërs in Udaipur het gearrangeerde huwelijk ook conservatief achten. Het liefdeshuwelijk wordt vaak gezien als progressief, modern en

---

⁴³ <http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1359202>

⁴⁴ Informeel gesprek 24-2-2013. Udaipur

onafhankelijk, maar het *love-arranged* huwelijk zorgt ervoor dat ook tradities blijven bestaan. Het *love-arranged* huwelijk lijkt een middenweg tussen moderniteit en progressiviteit. Niet alleen de veranderingen binnen het soort huwelijk laat mij zien hoe moderniteit zijn intrede doet in traditionele aspecten, ook onderwijs voor vrouwen legt dit bloot. De vrouw krijgt ook hierdoor een grotere stem.

3.5 Educatie voor vrouwen.

Onderwijs voor vrouwen is de laatste jaren steeds belangrijker geworden in India. Zowel de overheid als wel lokale projecten zetten zich hiervoor in vertelt Malati. Malati (41) is directeur van een kleine school buiten Udaipur. De kinderen van het platteland gaan hier naar toe. Er kwamen de afgelopen tien jaar steeds meer kleine lokale projecten tot stand, die ervoor strijden jonge meisjes naar school te sturen. Vooral in arme gebieden en buiten de stad worden meisjes thuis gehouden om mee te helpen in het huishouden legt Malati mij uit. Malati zet zich al jaren in voor educatie van meisjes op het platteland. Zij krijgt overheidsgeld om onderwijs, lunch en schooluniformen te kunnen financieren. Meisjes en vrouwen krijgen de mogelijkheid te leren schrijven en lezen met uiteindelijk meer kansen op de arbeidsmarkt. Dit helpt om als volwassene meer onafhankelijk te kunnen zijn van een man, zich te ontwikkelen en een stem te kunnen vormen.

Amita zegt dat ze 'vrij' wil zijn. Ze benoemt dat ze vrij is opgevoed en ze zou willen dat alle meisjes onderwijs kunnen volgen en zo ook leren dat ze bepaalde dingen niet voor lief hoeven te nemen. "why would you change who you are after marriage?"⁴⁵ vraagt Amita. Ze wil westerse kleding blijven dragen en ze wil blijven werken als ze getrouwd is. "These are my conditions".⁴⁶ Als haar aanstaande schoonfamilie het hier niet mee eens zou zijn dan wil ze niet trouwen met deze man zegt ze heel stellig.

Vrouwen zouden een baan moeten vinden en onderwijs moeten volgen zodat zij financiële zekerheid hebben. Als een vrouw zekerheid zou hebben in een onzekere wereld kan dit voor stabiliteit zorgen. Vrouwen voelen zich vaak onveilig vertelt ze. Door middel van educatie zouden vrouwen meer zekerheid kunnen creëren. "Doordat ze leren dat ze dingen mogen vragen, ze leren dat ze eisen mogen stellen en aan mogen geven wat ze wel of niet willen",⁴⁷ zegt Amita.

---

⁴⁵ Citaat uit informeel gesprek 17-3-2013 Udaipur

⁴⁶ Citaat uit informeel gesprek 17-3-2013 Udaipur

⁴⁷ Citaat uit informeel gesprek 17-3-2013 Udaipur

Bovenstaand fragment laat zien hoe bewust Amita zich is van het belang van onderwijs voor vrouwen. Dat dit zal zorgen voor zekerheid en stabiliteit. Meerdere van mijn informanten hebben dit benoemd. Zij ziet dit als het grootste belang om een vrouw een stem te geven en een veiliger bestaan.

3.6 Geheime liefdes in het huidige Udaipur.

Amita en Omar zien elkaar op openbare gelegenheden, zoals langs het meer of in een groot winkelcentrum. Ze komen beide uit dezelfde kaste, genaamd *jain*, maar binnen deze kaste uit verschillende subkaste. Binnen dezelfde subkaste is het verboden met elkaar te trouwen omdat dit voor gehandicapte kinderen zou kunnen zorgen. Door deze subkasten verschillen er hele kleine dingen tussen Amita en Omar. Zo bestaan er vooroordelen over elkaars subkaste, bijvoorbeeld dat de andere subkaste erg op het geld zou zitten en over de ander dat zij te gul zouden zijn. De één eet wel groenten die groeien onder de grond en de ander niet. Zo zijn er vele kleine dingen die verschillen in de leefstijl van mensen uit verschillende subkaste.

Amita en Omar zijn verliefd, zij kennen elkaar al 18 jaar en zijn sinds zeven jaar verliefd vertelt Omar. Amita is sinds een jaar terug in Udaipur. Ze heeft vijf jaar gestudeerd in Jaipur en daarna een jaar in Delhi gewerkt. Omar deed toen zijn master thesis in Delhi. Momenteel runt hij samen met zijn oom een restaurant, *Gateway*, in het hart van het toeristisch centrum in Udaipur. Omar vertelt mij dat ze op hun 17^e verliefd werden. Hij vertelt dat hij niet wist dat deze gevoelens verliefd zijn betekenden. Maar toen hij in Bangalore zat voor zijn studie merkte hij dat hij haar heel erg miste en wist toen dat zijn gevoelens voor haar liefde betekenden. Hij heeft drie jaar in Bangalore en twee jaar in Delhi gestudeerd. Omar en Amita zijn beide 24 jaar, zij is een maand jonger dan hij. Daar is ze erg blij om. Het is niet gewoon dat een vrouw met een man zal trouwen die jonger is dan zij. Dat komt eigenlijk niet voor vertelt Amita, dit wordt erg raar gevonden door de buitenwereld. Een bekende Indiase cricket speler is getrouwd met een vrouw die ouder is dan hij. Dit is geoorloofd omdat hij bekend is. Het is normaal dat het meisje twee á drie jaar jonger is dan de jongen. Wat wel of niet normaal is binnen de structuren en regels van de gemeenschap wordt door de gemeenschap bepaald. Maar uitzonderingen worden er weinig gemaakt.

De gemiddelde leeftijd voor het huwelijk is 26 voor een man dus Omar wil wachten vertelt Amita. Voor een vrouw is 24 een leeftijd waarop een vrouw getrouwd hoort te zijn, dus Amita heeft haast. Dit is een moeilijk thema tussen Amita en Omar. Zij zou het liefst zo snel mogelijk trouwen en hij is er nog niet klaar voor. Hij zegt haar wel tegemoet te willen komen door over een jaar te willen trouwen. Voor haar zit het anders. Zij voelt veel druk vanuit haar familie en omgeving. Het is echt tijd voor haar om te gaan trouwen. Mensen vragen naar haar huwelijksplannen en verwachten dat ze wel binnen nu en een jaar zal trouwen. Haar ouders weten niet van haar liefde voor Omar maar

hebben wel een vermoeden, zegt Amita. Ze hebben het haar een keer gevraagd maar zij negeert deze vragen. Ze wil het niet vertellen aan haar ouders voor hij er klaar voor is en het ook wil vertellen aan zijn ouders. Zijn ouders zijn meer traditioneel, zegt hij. Ze kennen Amita al lang en zij komt daar ook wel eens over de vloer. Maar ze zullen niet meteen enthousiast reageren omdat zij het liefdeshuwelijk niet steunen. Maar hij zegt zijn ouders wel om te kunnen praten en het zal allemaal goed komen, zegt hij.

Amita voelt zich prettig bij haar aanstaande schoonfamilie en ze kijkt er naar uit bij hen te komen wonen. Amita benoemt dat haar ouders meer *open-minded* zijn dan die van Omar. Zij hebben meer traditionele gedachten over wat een vrouw wel of niet behoort te doen. Ook naar Omar zijn ze duidelijk, een nacht logeren bij vrienden is bijvoorbeeld geen optie. Amita is een vrouw en krijgt binnen haar familie meer ruimte dan Omar als man vanuit zijn familie. De regels en gedragingen die vanuit de familie belangrijk worden gevonden worden gedragen door de jonge generatie. Er wordt hen aangeleerd waar de grenzen liggen en deze kunnen per familie flink van elkaar verschillen. Deze geheime liefde laat zien hoe Indiase jongeren de huwelijksplannen in eigen handen nemen, verliefd worden en er voor gaan zorgen het *love-arranged marriage* zelf te regelen.

Veel jonge meisjes doen dingen in het geheim, hangen rond het *fateh sagarmeer* in Udaipur waar zij contact hebben met jongens. Veel meisjes hebben in het geheim een vriendje, als ze op een geheime plek zien of op publiekelijke plekken met zijn allen bij elkaar zijn. Een groep jongens en meisjes samen wordt over het algemeen geaccepteerd. Hier wordt door de meeste van mijn informanten lacherig over gedaan en het is moeilijk hierover in gesprek te komen. Ook seksualiteit is een moeilijk bespreekbaar onderwerp. Bijna al mijn informanten praten hier niet of nauwelijks over. Vriendinnen bespreken seksualiteit niet met elkaar omdat er wordt verwacht vanuit de gemeenschap dat de jonge vrouwen maagd blijven tot zij getrouwd zijn. Dat dit niet altijd het geval is wordt niet aan de grote klok gehangen. Ik merk in gesprek met meerdere van mijn informanten over seksualiteit dat ze het hier graag over willen hebben nadat ik een vertrouwensband heb opgebouwd. De jonge vrouwen willen weten hoe het is om seks te hebben. Ze krijgen geen seksuele voorlichting, er wordt niet over gesproken met elkaar en op internet durven ze het niet op te zoeken. Ik heb de laatste anderhalve maand van mijn onderzoek seksuele voorlichting gegeven aan mijn informanten. Dit maakt zichtbaar dat jonge vrouwen zich wel willen informeren, alles willen weten en zich ermee bezig houden, maar dat de omgeving ervoor zorgt dat zij deze ruimte niet krijgen. De structuren binnen families en gemeenschappen zijn moeilijk in beweging te krijgen, dus gebeuren er veel dingen stiekem. Jonge vrouwen zien westerse beelden over liefde, er vinden persoonlijke veranderingen plaats en processen van modernisering en mondialisering hebben effect op een lokale samenleving. Al deze invloeden bepalen het denken van vandaag de dag. In Udaipur staan jonge vrouwen daarom in een

spagaat. Aan de ene kant willen ze voldoen aan de verwachtingen van hun familie of gemeenschap en aan de andere kant is daar de aantrekkingskracht van andere ideeën over hoe liefde zou kunnen zijn.

Ik ga naar een waterpark samen met Amita, Omar en Esha. Esha gaat haar verloofde hier zien. Dit is geheim want het is niet de bedoeling dat zij elkaar buiten zijn ouderlijk huis om zien. Hij werkt in het buitenland waardoor ze elkaar om de twee jaar zien. Ze is vreselijk gespannen als we voor de ingang van het waterpark op hem wachten. De begroeting gaat an ook erg gespannen als hij uiteindelijk aan komt lopen. Ze geven elkaar een hand, knikken naar elkaar en houden een halve meter fysieke afstand van elkaar. Het afscheid gaat het op dezelfde manier, alleen bespeur ik nu heftige emoties. Esha moet erg hard huilen als we weg rijden van haar geliefde. Ik vraag haar of ze hem nogmaals kan zien voor hij weer vertrekt naar het buitenland. Ze benoemt dat ze hem misschien kan uitzwaaien op het vliegveld over een paar dagen. Ze zegt "I want to, but I don't know if it's possible".⁴⁸ Waarop ik reageer "if you want to than do it'. Vervolgens zegt ze, "first family, than society and then what I want".⁴⁹

In bovenstaand fragment is te lezen hoe een jonge vrouw worstelt tussen haar verlangens en behoeften, in dit geval om tijd met haar vriendje (verloofde) door te brengen, en hetgeen wel en niet mag, zo hoort en van haar wordt verwacht vanuit haar familie en gemeenschap. Zichtbaar zijn de constante onderhandelingen tussen *structure* en *agency* en de onderhandelingen over de rol die een vrouw draagt binnen haar gemeenschap.

---

⁴⁸ Citaat uit informeel gesprek 23-4-2013 Ahmedabad

⁴⁹ Citaat uit informeel gesprek 23-4-2013 Ahmedabad

4. **Betekenis**

*“Wat er verwacht wordt dat ik wil en wat ik daadwerkelijk wil”.*⁵⁰

4.1 *Gearrangeerd huwelijk.*

Bestaat passionele intieme romantische liefde? Zijn huwelijken in het westen niet ook gearrangeerd? Zestig jaar geleden werd in Nederland het huwelijk gearrangeerd, zijn dit nu de *dating sites* van tegenwoordig? Is dit niet gearrangeerd maar dan op een andere manier? Het ritueel van de zoektocht is anders en op andere manier georganiseerd maar het idee is vrijwel hetzelfde. Men is op zoek naar een *match* waarin twee mensen dezelfde soort achtergrond en ideeën delen.

Voorstanders van het gearrangeerde huwelijk in India benoemen regelmatig dat er veel minder scheidingen voorkomen in gebieden waar het gearrangeerde huwelijk één van de structuren is. Ik vraag me na mijn onderzoek wel af of dit de reden is. Wanneer een Indiase vrouw kiest voor een scheiding zal dit grote gevolgen hebben voor haar verdere leven. Zij zal gezien worden als hoer, als uitschot en zal als een mindere worden behandeld binnen haar gemeenschap. Kan men dan spreken over minder scheidingen en dus meer gelukkig getrouwen? Of heeft een scheiding dermate destructieve gevolgen voor een vrouw dat zij niet degene zal zijn die zal kiezen voor een scheiding als de gevolgen daarvan ernstiger zijn dan de reden van een scheiding? Het gearrangeerde huwelijk is wellicht beter in staat om de sociale cohesie te beschermen maar het is tegelijkertijd een beperking van de vrijheid in partnerkeuze.

4.2 *Vrijheid.*

Hebben Indiase vrouwen minder vrijheid? Wat is vrijheid precies? Wanneer ben je vrij en wanneer vergaar je vrijheid? Zijn vrouwen gepositioneerd als cultuurdragers? Willen zij zelf deze eer of last dragen? Enerzijds geeft het dragen van cultuur een vrouw macht, kracht en versterkt het haar in haar belangrijke rol binnen culturele tradities. Anderzijds kan het ten koste gaan van de keuzevrijheid van een vrouw, hoe zij haar leven in wil richten en wat zij belangrijk vindt.

*Raka zou graag een korte broek tot op haar knieën willen dragen. Ze wijst mij een aantal aan als we in een kleding winkel staan. Ik vraag haar of ze er niet één wil passen? “nee” zegt ze, “want ik mag geen korte broeken dragen van mijn ouders”.*⁵¹ *Ze legt uit dat het echt een deuk in de eer van haar familie zou zijn als ze het wel zou doen.*

---

⁵⁰ Citaat Esha uit informeel gesprek 24-4-2013 Udaipur

⁵¹ Infomeel gesprek 18-4-2013 Udaipur

Het respect voor haar ouders en de gemeenschap staat boven het persoonlijke belang van een jonge vrouw. Het gemeenschappelijk belang boven het persoonlijk belang. Maar wanneer is dit in evenwicht? Wie besluit wanneer er balans zou zijn? Ik zie door mijn tijd in India hoe dit cultureel bepaald wordt. Ik kan geen vergelijking trekken met mijn eigen situatie. Ik leef in een totaal andere omgeving waardoor ik hier op een andere manier naar kijk dan dat Raka doet. Jonge vrouwen in Udaipur zijn in onderhandeling, de onderhandelingen tussen *agency* en *structure* zijn zichtbaar. In een wereld van veranderlijke regels, normen, cultuur, tradities en processen van mondialisering en modernisering is deze onderhandeling constant gaande. Deze onderhandelingen vinden plaats binnen de sociale leefregels van een familie welke na een *rite the passage* totaal veranderen.

4.3 *Rite the passage.*

Waar Gerdien Steenbeek schrijft over de *rite the passage (from childhood to womanhood)* tijdens de 15^e verjaardag van een Mexicaans meisje (2012). Zie ik deze *rite the passage* twee keer in het leven van een jonge vrouw in India. Wanneer een Indiase vrouw menstrueert wordt zij afgezonderd van een leven met jongens, de enige omgangsvorm met mannen is familie gerelateerd. Het meisje wordt na haar eerste menstruatie als vruchtbaar beschouwd en als een bedreiging voor de goede naam van de familie. Haar rol verandert van meisje naar vrouw. Een vrouw die een gevaar kan zijn voor de familie eer, status en macht.

Vervolgens vind er een *rite the passage* plaats wanneer een jonge vrouw gaat trouwen. Waarin zij wordt overgedragen aan haar schoonfamilie. Hier vindt opnieuw een reconstructie van de culturele normen, regels en tradities plaats. Ook hierin is de connectie tussen cultuur en gender zichtbaar. Een vrouw dient zich nu te voegen naar de tradities en cultuur van haar nieuwe familie. “*You have to adapt the culture of you’re family in law*”,⁵² zegt Sana. Het is een groot overgangsmoment in het leven van een jonge vrouw. Een moment in haar leven waarop er veel verandert, een ideologische verandering waarin zij kan onderhandelen over haar ideologieën, normen en tradities.

4.4 *Vrouwen als cultuurdragers.*

In deze scriptie wil ik beargumenteren dat een jonge Indiase vrouw uit Udaipur de (gepositioneerde) drager is van de traditie, regels, cultuur, normen, waarden, mogelijkheden en onmogelijkheden. Zij is de representatie van een familie of gemeenschap. In een patriarchaal systeem, waar de man tachtig procent van het straatbeeld vult, is de vrouw de bewaker van alles wat belangrijk wordt geacht binnen een gemeenschap. Waar tradities, cultuur en normen, de eer, status en macht van een familie en/of gemeenschap representeren. Dit wordt verbonden aan een collectieve identiteit

---

⁵² Citaat uit interview van 21-3-2013 Udaipur

waarbij aan authenticiteit beduidend veel betekenis wordt gegeven. Ideeën en tradities bewegen mee op de klanken van processen van verandering die het lokale bereiken, maar raken tevens de angst om te verliezen waar de Indiër voor staat. De situatie van jonge vrouwen in Udaipur is veranderd de afgelopen jaren. Jonge vrouwen hebben andere mogelijkheden waarin bovengenoemde processen een rol spelen. Binnen een familie en een gemeenschap is het gedrag van een vrouw belangrijk, zij weerspiegelt in het publieke domein, de status, macht en eer van haar familie (Steenbeek 2012). Hierin zijn de culturele tradities, normen en regels zichtbaar. Naarmate de wereld aan verandering onderhevig is door processen van mondialisering en modernisering wordt tegelijkertijd het bewaken van cultuur belangrijker. Normen, regels, waarden en ideeën veranderen mee maar tegelijkertijd wil men ook de authenticiteit en de eigen tradities beschermen. Identiteit wordt hier onderhandeld, omdat deze processen van belang zijn bij de vorming van identiteit. Datgene waar men zich mee identificeert levert een bijdrage aan de identiteit van een individu. Culturele tradities zitten verborgen in de bewegingen van een vrouw. Een vrouw zou men kunnen zien als een bewaker van de cultuur, tradities, regels, normen en waarden. Een vrouw is de belichaming van de vorming van identiteit, tradities en cultuur. Gerdien Steenbeek noemt in haar artikel de term *woman as gate-keepers* waarin de vrouw degene is die een gedeelte van een collectieve identiteit draagt (2012). Processen van mondialisering en moderniteit lijken niet te kunnen bestaan zonder angst voor het verliezen van tradities en authenticiteit. De tegenstellingen tussen gevoelens van haat en liefde voor het westen, de nieuwe beelden en ideeën waar jonge vrouwen mee in aanraking komen versus de verwachting vanuit de gemeenschap en/of familie, zorgen voor een tweestrijd voor een jonge Indiase vrouw in de huidige complexe wereld. De vrouw is de levende bewaker van tradities, cultuur, regels, waarden en normen. Zij staat garant voor deze gedragingen en uitingen. Modernisering en tradities bewegen met elkaar samen, door elkaar heen en zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Gender, cultuur en identiteit worden hierin geconstrueerd en vervormd. Zij passen zich aan, aan de veranderende omgeving. Structuren veranderen door *agency* en andersom en mondialiseringprocessen vormen zich in het lokale en vervormen zich zodat zij passen in de lokale structuren. In deze scriptie heb ik dit zichtbaar kunnen maken door me in de leefwereld van een aantal jonge Indiase vrouwen te mengen en mee te kijken in haar dagelijkse leven.

4.5 Beschouwend.

Na terugkomst in Nederland was ik een periode in de war. In de war door de verschillen in de wereld, door de tegenstrijdigheden van India en bij terugkomst de tegenstrijdigheden in Nederland, door de Nederlandse anonimiteit en het individualisme. Ik was de groep, de familie, de gemeenschap in Udaipur waar ik leefde gaan waarderen en leek het te missen na terugkomst in Nederland. Ik moest

voor het schrijven van deze scriptie terug naar het luisteren, luisteren naar mijn informanten en hun verhaal.

Ik heb geprobeerd te begrijpen hoe de belevingswereld van jonge vrouwen in India is. Ik ging naar India met het idee dat vrouwen onderdrukt werden en ik kom terug met een minder eenzijdig beeld. Er is niet enkel onderdrukking maar ook *empowerment* van vrouwen. Alleen moest ik de westerse kaders die deze termen bezitten loslaten. Op een hele andere manier dan in de westerse wereld zijn vrouwen bezig gestalte te geven aan thema's als vrijheid, keuzes en sterken zij zich om een steeds grotere rol te spelen op het gebied van economische onafhankelijkheid, politieke ideologieën en maatschappelijke mogelijkheden. Naar aanleiding van vele gesprekken die ik heb gevoerd over het kastensysteem in India vragen mijn informanten zich regelmatig af wat 'onze' 'gelijkheid' en 'ongelijkheid' betekent in het westen en hoe dit vorm krijgt. Tijdens gesprekken kom ik erachter dat zij zich hier net zo min een voorstelling van kunnen maken als dat ik probeer te begrijpen hoe het leven binnen een hiërarchisch kastensysteem in India is.

Wat ik in Nederland tijdens het schrijven vooral merkte is het niet kunnen vergelijken van thema's als vrouwen *empowerment* en emancipatie in Nederland met hoe dit in India gaat. De omgeving, geschiedenis en cultuur is zo verschillend van de mijne, dat ik hier met andere ogen naar moest kijken. Met ogen die een klein stukje van India hebben leren kennen, hebben mogen mee lopen op het levenspad van een aantal jonge vrouwen in Udaipur en hebben uitgewisseld over alle verschillende verbintenissen die ieder mens met elkaar aangaat.

Literatuur

Allendorf, K.

2012 *Marital Quality from a Rural Indian Context in Comparative Perspective*. Journal of comparative family studies, Volume: 43 Issue: 4, pp: p527, 18p

Appadurai, A.

2006 *The fear of small numbers: An Essay on the Geography of Anger*. Duke University Press.

Appadurai, A.

1996 *Modernity at Large: Cultural dimensions of globalization*. Minneapolis: University of Minnesota press

Beck and Beck-Gernsheim, U., E.

1995 *The normal chaos of love*. Polity Press, UK.

Bernard, S. N.

2000 *Love, Lust, and Marriage*. Humanist, Volume: 60 Issue: 6, pp: p47, 5/6p.

Blood, R. O. Jr.

1967 *Love match and arranged marriage. A Tokyo-Detroit comparison*. Collier-Macmillan Canada.

Boeije, H.

2010 *Analysis in qualitative research*. SAGE publications, Londen.

Bourdieu, P.

1977 *Outline of a Theory of Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

DeWalt, K.M. & DeWalt B.R.

2011 *Participant observation, a guide for fieldworkers*. AltaMira Press. Rowman & Littlefield Publishers.

Eriksen, T.H.

2007 *Globalization- The Key Concepts*. Uitgeverij Berg, Oxford, New York (USA).

Fuller, C. J.; Narasimhan, H.

2008 *Companionate marriage in India: the changing marriage system in a middle-class Brahman subcaste*. Journal of the Royal Anthropological Institute, Volume: 14 Issue: 4, pp: p736, 19p.

Ghosh, B.

2011 *Cultural changes and challenges in the era of globalization: The case of India*. Journal of Developing Societies 27(2):153-175.

- Ghorashi, H.
- 2002 *Ways to survive, battles to win : Iranian women exiles in the Netherlands and United States*. Nova Science Publisher New York.
- Giddens, A.
- 1976 *New Rules of Sociological Method: A Positive Critique of Interpretive Sociologies*. London: Hutchinson
- 1979 *Central Problems in Social Theory: Action, Structure and Contradiction in Social Analysis*. Berkeley en Los Angeles: University of California Press
- 1992 *The transformation of Intimacy. Sekuality, love & eroticism in modern societies*. Polity Press, UK.
- Grimshaw, A.
- 2001 *The ethnographer's eye, ways of seeing in modern Anthropology*. Cambridge University Press.
- Harvey, D.
- 1990 *The condition of postmodernity*. Blackwell Publishing.
- Ikegame, A.
- 2009 *Space of kinship, space of empire: Marriage strategies amongst the Mysore royal caste in the nineteenth and twentieth centuries*. Indian economic and social history review, Volume: 46 Issue: 3, pp: 343-372.
- Inda, J.X., Rosaldo, R.
- 2008 *The anthropology of globalization*. Blackwell Publishing Australia.
- Ingold, Tim
- 2011 *Being Alive: Essays on Movement, Knowledge and Description*. London and New York: Routledge.
- Kline, S.L.; Horton, B.; Zhang, S.
- 2008 *Communicating love: Comparisons between American and East Asian university students*. International journal of intercultural relations, Volume: 32 Issue: 3, pp: 200-214.
- Medora, N. P.; Larson, J. H.; Hortaçsu, N.
- 2002 *Perceived Attitudes Towards Romanticism; A Cross-cultural Study of American, Asian-Indian, and Turkish Young Adults*. Journal of comparative family studies, Volume: 33 Issue: 2, pp: p155, 24p.
- Molesworth, M.; Jenkins, R.; Nixon, E.
- 2011 *'Just normal and homely': The presence, absence and othering of consumer culture in everyday imagining*. Journal of consumer culture, Volume: 11 Issue: 2, pp: 261-281.
- Lindholm, C.
- 2006 *Romantic Love and Anthropology*. Etnofoor 19(1):5-22.

- McNay, L.
1999 *Gender, Habitus and the Field : Pierre Bourdieu and the Limits of reflexivity*. Theory Culture Society 16: 95.
- Narayanan, M.
2012. *Companionate marriage in India* C C. Journal of the Royal Anthropological Institute, Volume: 16 Issue: 4, pp: p892, 9p.
- Padilla, M. B, Jennifer S. hirsch, Moguel Munoz-Laboy, Robert E. G. Parker.
2007 *Love and Globalization, transformations of intimacy in the contemporary world*. Nashville: Vanderbilt University Press.
- Penn, R.
2011 *Arranged marriage in western Europe: Media representations and social reality*. Journal of comparative family studies, Volume: 42 Issue: 5, pp: p637, 14p.
- Rebhun, L.A.
1999 *The heart is unknown country. Love in the changing economy of northeast Brazil*. Standford University Press.
- Rabinow, P.
2007 *Reflections on fieldwork in Marocco*. Berkley, University of California.
- Sen, A.
2005 *The argumentative Indian, writings on indian culture, history and identity*. Penguin books India.
- Sewell, W. H.
1992 *A Theory of Structure: Duality, Agency, and Transformation*. American Journal of Sociology Vol. 98, No. 1: 1-29
- Sharangpani, M.
2010 *Browsing for Bridegrooms: Matchmaking and Modernity in Mumbai*. Indian journal of gender studies, Volume: 17 Issue: 2, pp: 249-276.
- Steenbeek, G.
2012 *Crossing borders, meeting gender: The 'quinceanera' in Mexico and the United States*. Maastricht Shaker Publishing.
- Turner, V.
1987 *The Anthropology of performance*. PAJ Publications New York
- Vannini, P.
2004 *Will You Marry Me??: Spectacle and Consumption in the Ritual of Marriage Proposals*. Journal of popular culture, Volume: 38 Issue: 1 (August 1, pp: p169, 17p.

Venkatesan, S.; Edwards, J.; Willerslev, R.

2011 *The anthropological fixation with reciprocity leaves no room for love: 2009 meeting of the Group for Debates in Anthropological Theory*. Critique of anthropology, Volume: 31 Issue: 3, pp: p210, 41p.

Overige bronnen

The Times of India

2013 We should think of sexual freedom like we think of democracy. 13 februari

Jain, N.

2012 <http://www.uitzendinggemist.nl/afleringen/1359202> 5 augustus 2013.